

Hibru Hibruhündi an+hondümbö-r+hindeimbimbo pas sürü papimarandi

*God ai ahandi nimorindi süngu shefimbo
hoafimayu*

¹ Horombo God ai afindimbo afindi moatükunü süngure haya shefi amoao mamü ranaheimbo ahandi hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondi yafambe süngure haya hoafiyundürü marandi.

² Nga asu hapondani bidifirani si ndanambeane God ai ahandi Nimorindi yafambe süngure haya hoafiyumunimboani. Nimorindi sünguyu God ai muᅅguambo moatükunü sünü hifi ra nafimarandi. Raniyu asu ai Nimorimboya, ai muᅅguambo moatükunü ra ahandi yangirimbeyowamboane yahuhaya kafoariri hiniᅅgimariri.

³ Ranani asu Nimorü ranai God ahandi si adükari ranambe himboamupui-randeimb-ani. Ranani asu ai Afindandi fi wusindamündümbo nou anüᅅgu. Ranane asu ahandi hoafindi ᅅginindi ranambo muᅅgu moatükunü ra kikihamindi anüᅅgo. Ranane asu shefi moaruwai hohoanimo foafoefembo ratüpurü ra moendire haya süᅅgunambo hafu Bogori Hondündi warü hondü warani bogori hondümböfi mamaru.

*Nimorü ai sünambeahindi nendi
ᅅgasündeamboani*

⁴ Godɪndɪ Nɪmorɪ ai adũkarɪmbofi tũkũfiyuane asu sũnambeahɪndɪ nendɪ ai ranɪ hoarehɪ tũkũmefundɪ. Mamɪ yare ra nou-ane Ape God ai ahambo ‘Wandɪ Nɪmorɪ’ yahu dũkarirũhɪ adũkarɪ ndũrɪ ra sagadowohũ asu sũnambeahɪndɪ nendambo ndũrɪ akɪdou masagapurɪ.

⁵ Nga God ai mamɪ-sɪmboanɪ moai sũnambeahɪndɪ nendɪ ranahamumbo mamɪmbo amboanɪ hoafɪyuhũya,

“Hapo ro sahea, ‘Seana wandɪ nɪmor-anafɪ,
 nga haponda ro sɪhafɪ Apembo-
 yaheamboanahɪ,” ’ asahɪ, *Buk Song*
 2:7

yahu. Asu asũkai moai sũnambeahɪndɪ nendɪ mamɪmbo yahuya,

“Ro ahandɪ afɪndɪndamboyahɪ,
 nga asu ai-amboanɪ wandɪ nɪmorɪndũmbui,”
 2 *Samueɪ 7:14*

yahu. ⁶ Nga ndeara ai ahandɪ amongo nɪmorɪ mamɪ hɪfɪna koafoefimbo yahuhaya hohoanɪmoyuhũ nɪmarũmbo, asu ai mamɪ yare hoafɪyuhũ yahuya,

“Munɔambo sũnambeahɪndɪ nendɪ ranɪ amboanɪ moanɪ ahambo yangɪr-anɪmbo hohoanɪmo-ndɪmondowohũ, ‘Ai yangɪr-ani adũkarayu,’ mbɪsɪmo,” *Io 32:43*

mehu. ⁷ Hoafɪ nda ndahuraiyo ai sũnambeahɪndɪ nendambo yare hoafɪyuhũ yahuya,

“Aiana sũnambeahɪndɪ nendambo werɪ nahurai nafɪrapurũhɪ,
 asu ahandɪ ratũpurɪyomo-rundeimbɪ rana-
 hamumbo hai imami nahurai nafɪrapurɪ-

randeimb-anemo,”

Buk Song

104:4

mehu. ⁸ Nga ahandi Nĩmorĩ ranahambo God ai yare hoafi'yuhũ yahuya,

“O God, sihafĩ ngĩnĩndĩ hifandarandĩ ranana koadũrũmbo-koadũrũmbo hohane,
Se sihafĩ nendĩ ranaheimbo mbumundi ho-
hoanĩmo sũngu anandĩ hifandĩrandũrĩ
arandĩ.

⁹ Seana nĩne-moatũkuni mbumundayo rana-
hambo yafohorowandũhanafi,
nga asu nĩne-moatũkuni farĩfarũmbayo rana-
hambo yĩboaruko-rowandũhanafi.

Ranĩmbo-hũndamboyo sihafĩ God ranai
Adũkarĩmbore dĩbonĩyunĩnĩ
hĩnĩngĩmareanĩna hĩhĩfĩ-hĩhĩfayafi,
sapo sihafĩ wandafi mamĩmbo yahurai
hĩhĩfĩ-hĩhĩfĩ segopurĩkoate-a,” *Buk Song*
45:6-7

mehu. ¹⁰ Ai asũkaiyu Nĩmorĩmbo yare hoafi'yuhũ yahuya,

“O Adũkarĩ, horombo bidĩfirani hondũ se hifi
nafira mbura
asu sihafĩ warĩnambo nĩmoamo sũnũ ra
nafĩmarandĩ.

¹¹ Ranĩ-moatũkuni ranai ana awandĩhoemboe,
nga seana moanĩ rando yahurai yanĩĩrĩ
nĩmboamboyafi.

Ranĩ-moatũkuni ranai ana munũguambo
sapo hoearĩ rawefeyo nou yahurai
wonĩmbĩndĩmboe.

¹² Asu se warambeimbĩ hoearĩ momondefeyo
nou rando
ranĩ-moatũkuni ra momondo-wamboyafi.

Asu se randowandani
 rani-moatükuni ranai nindou hoeari
 ŋgorü güdeandani ŋgorü h+amboayu nou
 randifemboe.

Asu seana ŋgiri ŋgorüpoani findafi,
 ŋga moani koadürümbo-koadürümbo yahu-
 rai yangiri nimbafimboanafi,” *Buk Song*
102:25-27

mehu. ¹³ Ŋga God ai moai sünambeahindi nen-
 dambo mamimbo amboani yare hoafiyuhüya,
 “Wandi warı hondü warani se nımarıfi,
 ŋga rananımbo asu süŋgunambo sıhafı
 hürütümbı nindou ranaheimbo sıhafı
 yirümbo hoarehi hınıŋındıheandüranı,
 asu se yiri pühındafi nımandıfi,” *Buk Song*
110:1

yahu. ¹⁴ Sünambeahindi nendi ra asu nınemoa?
 Aiana Godındı dıborıhındı nend-anemo. Aiana
 Godındı ratüpurı ratüpurıyomo-rundeımbı
 yangır-anemo, asu ai koamarıhepur-anemo sapo
 nindou aboedambofe-ndürıamboayu ranaheimbo
 farıhefe-ndürıambohünda.

2

*Nindoumbo aboedambofe ranana adükari
 hamınd-ane*

¹ Ranımboane awi sıhırı moanı nıne hoafı
 hımborımayefı ra ŋgınnındı safı kıkıhındı-
 humındefı hohu ranahambo süŋgundi-
 humboane. Rananımbo asu sıhırı ŋgırı
 rani-moatükuni ranahambo gübüsüboadı-
 hundühi funındıhehundı. ² Horombo God
 ai sünambeahindi nendi-yomondi yafambe
 süŋgure ahınümbı hoafı hoafıyumbühündı

nginindi mengoro ranahambo anihondumbo-femboane. Nga asu nindou düdi ai süngufekoate-ayu-ane asu himborikoate-ayu-ane ranana nindou ranai nine-moatükunî moaruwai ramareandi simogodühi tîñîrifombü hohoanimo masahümündi. ³ Ranimbo-hündambo-animbo asu adükarî hamîndî aboedambofe-mayo ra sîhîrî himborîndefühi gîgîrana-mboefeyo ana, ra asu nüggundîhu mafefoehua? Sapo Adükarî ai ahandîhoarîyu aboedambofe hohoanimo ranahambo weangurühi hondü wataporimbo-marand-ane. Ranîyo asu nindou didîyei himborî-mayei ranai ranana yîhoefimbo anihond-anesî masei. ⁴ Mami yare God ai ahandî aboedambofe hohoanimo anihond-anesî yaho hoafî ra ahei fihî türe haya adükarî nginindi moatükunî, asu hepünüfeimbî moatükunî afîndî ranambo ahei hoafî ra anihond-ane yahu nafuimemunî. Ranîyu asükaiyu Yifiafî Aboedîndî ranî-poanimbo ranî-poanimbo nginindi ra moanî ahandî hohoanîmonambo yangîrî nafîramündî yîbobo-mareandürî. Asu ranimbo-hündambo-animbo sîhîrî gîgîrana-mbofepoanî, nga himborayehî ra kîkîhîsafî-yîmîndîmboane.

Aboedambofe-rambo Nindou bogorî

⁵ Simborî nînggo hohoanimo tüküfemboayo ranahambo wataporimbo-arîhundî ra God ai moai sünambeahîndî nendî bogorimbofe hîfandîyo nîngombo dibonîyu hînîngîreapuri, nga wanî. Nga nindoumboyu ramareandi.

6 Refembo-mayoyosi, nga asu Godɪndi bukambe
ngorü-kimi yare hoafiyowohü yahoya,

“Nindou ai sihafɪ himboahü nɪnea,
asu God se ranaheimbo hohoanɪmoyafai?

Nindou nɪmorɪ ranai nɪnɪ-moatükunɪ-mayei-
amboyafɪ
se ranaheimbo didɪboado-rowandürɪ
hafarand-a?

7 Sapo se nindou aheimbo moanɪ bodɪfombo
sünambeahɪndɪ nendɪ ranai nɪmoamo-
yomondanɪ

asu aheimbo ranɪ-hoarehɪ rowandürɪ
hinɪngɪ-marowandür-anesɪ.

Nga asu se ahambo ngɪnɪndɪ sabado hawa ai
adükarɪ hamɪndɪ hond-ani safɪndo hawa,
ai munɟu moatükunɪ ranahambo
bogorɪmbofi mbünɪngɟu-wamboane,

8 Se nindou ranaheimbo munɟu moatükunɪ ra
ahei hoarehɪmbeyo-wamboane safɪ hawa
hinɪngɪ-marowandür-ane,” *Buk Song 8:4-6*

meho. Ai ranɪ-moatükunɪ rareandühɪ
munɟuambo moatükunɪ engoro ra nindou
hoarehɪ hinɪngɪ-mareandür-ane. Nga asu moai
hapondanambe ana hoeirɪhunda nindou ai
munɟuambo moatükunɪ engoro ra hɪfandɪhündɪ,
nga wanɪ.

9 Nga sihirɪ Sisasɪmbo hoeirɪhurɪ!
Bodɪfomboyu God ai ahambo sünambeahɪndɪ
nendɪ-yomondɪ hoarehɪ hinɪngɪmarirɪ. Asu
ahandɪ moanɪ hɪpoambofe hohoanɪmo ranɪ-
süngunambo munɟuambo nindou ranaheimbo
sünguna yɪfɪmbiyu yahuhaya. Haponda sihirɪ
hoeirɪhura Sisas anüngu God ai ahambo
himboamupui-randeimbɪ ngɪnɪndɪ sagado

hayambo ai adükari hamindi hond-ani ehundo
 sapo ai asübusi ranifihî yifimayu ranimbo-
 hündambo wambo. ¹⁰ God aiana muᅇgu
 moatükunî ra nimindih-ani asu ai muᅇguambo
 moatükunî ra nafimaranda tüküme feyo.
 Ai ahandî nimorî afindî ranaheimbo
 semündündürî hafo aboedambo-fendürimbo asu
 ahandî hımboamupuimbo-randeimbî ranambo
 yibobofe-ndürimbo mehu. Ranimboane asu
 God ai Sisasimbo asübusî süᅇguyo ahambo
 boatei hondü ndore nafirümündî hinᅇᅇᅇmarirî.
 Ranimboyu asu Sisas ai-animbo nindou
 aboedambofe-rambohündambo horombofe
 bogor-ani. God ai ranî moatükunî ramareandî
 ra moanî mbumundî hamind-ane. ¹¹ Sapo
 Nindoumbo sürühoeimbî hohoanimo sagadürî-
 randeimbî ranani asu nindou sürühehindeimbî-
 mayei rananei muᅇguambo aiana Afindî mamî
 ranahandî nimorî yangir-anei. Ranimbo-
 hündambo wamboane asu Sisas ai ᅇᅇᅇᅇ
 aheimbo wandî akohoand-anei yahundürimbo
 amoanᅇᅇᅇndu. ¹² Asükaiyu ai hoafiyuhü
 yahuya,

“God, Ro wandî akohoandî ranaheimbo sihafî
 ratüpuri ranahambo wataporimbo-
 ndihandürimboyahî.

Muᅇgu afindî fandife-ambe ro sihambo
 kakisaondi-haninühî God adükar-ani
 mbisahaninî-mboyahî,” *Buk Song 22:22*
 mehu. ¹³ Asükaiyu ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Ro ahambo yangirî ᅇᅇᅇᅇfo pandihinühî
 anihondümbo-ndihinî ᅇᅇᅇᅇboyahî,”
Aisaia 8:17

mehu. Asükaiyu yare hoafi-yuhü yahuya,
 “Ro ndan-imboahî God ai wambo muṅguambo
 nîmori masendîrî ranî-babîdîmbo,” *Ai-
 saia 8:18*

mehu. ¹⁴ Sapo nîmori ranai nindou fimboyahi
 nîmboei-ambe asu Sisas ai-amboani mamî yare
 ai ramehîndî nahurai tüküfi nindoumbofi haya
 manüṅgu. Hîfî ndanîhü ahandî yîfî süṅgu sapo
 Satan yîfîyo-rambo hohoanîmo nîmîndîhü
 anüṅgu ranahambo raguanambo-ndîhinî
 yahuhayamboyu tükümeṫiyu. ¹⁵ Nindou yîfîmbo
 yîhîmboyei habodei marîhündî. Muṅguambo
 si maho ra ai hîfî ndanîhü nîmboei-ambe
 ra yîfîmbo yîhîmbombo ranai kîkîhîsafî-
 ramîndîndürî manîṅgo. Ranî-süṅgumboyu
 Sisas ai hîfî ndanîhü yîfîmayu aheimbo yîfî
 yîhîmbombo ranambeahîndî aboedambofe-
 ndürîmbohünda. ¹⁶ Sîhîrî ranî-moatükunî
 ra fîfîrîhundî, Sisas ai moai sünambeahîndî
 nendî farîhendürî randî, ṅga Abrahamîndî
 ahurî mamî farîhendürî arandî. ¹⁷ Mamî ranî-
 süṅgumboyu asu ai-amboani ahandî wandafî
 mamî ramehîndî nou muṅguambo moatükunî ra
 ahandî fi amboa mamî yare yahurai tükümeṫeyo.
 Ranî-yu ai hîpoambore-randeimbî asu ndore
 hohoanîmoyu Godîmbo sai-randeimbî bogorî
 adükarîmbofe tüküfemböhündambo nindoumbofi
 tükümeṫiyu. Ai rameṫiyu ra sapo nindou ahei
 moaruwai hohoanîmoyei arîhündî ranahambo
 ahandî horînambo gogorîhefe-ndürîmbo-
 hündamboyu. ¹⁸ Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu
 nindou daboe nîne moaruwai hohoanîmo refe
 hoeifembo moatükunî tüküfendürî ranaheimbo
 fandîhendürîmbui sapo ahambo amboani ranî-

moatükunî ra tüküme fendowa tîŋîrîfo ra marore hayambo wambo.

3

Sisas ai Mosesimbo ŋgasündirîmboani

¹ Ranîmbo-hündambo-anîmbo sürühoeimbî wandafî mamî, sîheimbo amboanî God ai wandanei mehundür-anei. Awi se sapo Sisasimbo dîboadondîhi hohoanîmondei. Ai Godîndî hoafî semîndî ho-randeimbî asu Godîmbo sîhairandeimbî adûkarî bogor-ani. Sîhîrî ahambo anîhondümborîhu mburîhu wataporîmborîhu arîhundî. ² God ai ahandî ratüpurîmhündâ Sisas ahambo kafoarirî hîŋîŋîmarir-ani. Ranani asu Sisas ai Godîndî ratüpurîmoanî ndore ratüpurîyu-randeimbayu. Sapo Moses ai Godîndî worîmboyahi manîboadei nendî-babîdîmbo moanî ndore ratüpurîyu marandî nou-ani. ³ Sisas aiana Mosesîndî ndürî ranahambo ŋgasündeandeimb-ani, sapo nindou worî worîmboarandî ranai ndürümbîyuwuhî asu worîmbomarandî worî ranai moan-ane. ⁴ Awi sapo muŋguambo worî ra nindou mamî ai worîmbondandanî anîmbo fondarîmboesî. Nŋa awi muŋguambo moatükunî ranamboanî God ai yangîr-anîmbo nafîramboani. ⁵ Moses ai Godîndî ratüpurîyu-randeimbî nindouyu haya moanî ndore Godîndî nendî muŋguambo ranaheimbo hîfandîmarandürî hu. Ramareandî rananîmbo-anîmbo asu God ai nîni-moatükunîmboyu süŋgunambo wataporîmboayu ranahambo

nafuirandürî marandî. ⁶ Nga Kraï ranai-
ani Godîndî Nîmorîyu haya moanî ndore
Godîndî worî nahurai-mayei ranaheimbo
hîfandarandürî. Nga ngîndî nîngo hohoanîmo
ranahambo kîkîhîsafî-rîhumîndîfûhî hîhîfî-
hîhîfîyefûhî Adûkarî ranahambo hîmboayefî
ana, asu sîhîrî ahandî worî nahurai-ayefî.

*Godîndî nendî aheimbo harîhefe nîmarî ho-
hoanîmoane*

⁷ Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu sîhîrî
Yîfiáfî Aboedî hoafî-memunîmbo türüboadi-
humboane. Ai yare hoafîyowohü yahoya,

“Asu haponda se Godîndî yafambehündî hoafî
hîmborîndeihi ana,

⁸ se ngîrî hîmbo-sîhîmondîhehindî,
sapo sîhei amoao mamî horombo ai wosîhoaforî
hohoanîmoyeihi

wandî hoafî mbahîrîhehi marîhündî nou.

Nîmî wohî furîkoate-reandühî nîmboei-ambe ai
hîmborî-koateyeihî

wambo moanî yarîhi sîsîndîrîhi hoeimari-
hindîrî.

⁹ Ranîhü ai nîmboeimbo ro nîne
ngîndî moatükunî 40 hîmbanîmbo
ratüpurîmayahî munğuambo ra hoeimari-
hindîyosî.

Nga wambo sîsîndîrî-hîndîrühî ai nünğu-
nahurai-yuke masahündîrî.

¹⁰ Ranîyahî asu ro nîndou wandî ratüpurî
hoeimarîhindî

ranaheimbo ngîndî-rîharühî hoafîya-
handürühî sahîya,

‘Aiana munğuambo si ra ro hohoanîmoayahî
süngurî-hîndühî-yeipoanî,

nga ai wandi hoafiyaheimbi ra yiboaruko-
rihindahanei,' masahi.

11 Ranimboyahi asu ro nginindi-rihandürühi
dabari-yaheandühi sahíya,

'Nindou ranai sapo ro aheimbo harihefe
nimarimbo hifi masahandüri ranambe
ngiri ngei,' masahi," *Buk Song 95:7-11*

mehu.

12 Wandafi mamí, se hibadihumbo. Nga sihei
mbusümo nindou mamí ai ahandi ngusüfoambe
hohoanimo moaruwai tükündifendowohü
anihondümbofe-koatendehi asu ai sapo
God yangiri koadürümbo nunguwembi-mayu
ranahambo hiningindirí haya hohoanimo rani
süngündüfimbui. 13 Nga sapo God ai si ranahambo
hoafiyuhü, 'Hapo,' mehu ra awi ni ngomboane.
Nga rananimbo asu haponda ndefeambe
se siheihoari munguambo si aho rani fihí
simbori faríhefirüdei ngei. Nga hibadihumbo
nindou mamí seambeahindi ai ahambo
hohoanimo moaruwai tükündifendowohü tiki
hoafinindoani asu ai hoafi himborikoate-
ndühimbo mamikari hohoanimondümbui.

14 Sapo horombo bidifiri si hoani Kraisimbo
nginindi anihondümbo-maríhuri hefi nou
yahurai hefi-hefimbo süngunambo bidifirani
yifayefi ana, sihiri Kraisindi ngunindimbo-
ndahumboyefi. 15 Nga asu se rani hoafi

himborimayei ra mitanindü-hümündimboyei,
sapo ai yare hoafiyowohü yahoya,

"Haponda se Godindi yafambehündi hoafi
himborindeihí ana,

se himbo-sihomo-ndíhehindi sapo horombo
sihei amoao mamí ai Godindi hoafi

himborkoate-yeihî mbahimari-hehindî
nou,” *Buk Song 95:7-8*

meho.

¹⁶ Nindou didiyei sapo Godindî yafambehündî hoafi himboriyei hehi asu ranimoatükunî ranahambo süngufekoate mbahimari-hehinda? Nindou muᅅgu ranai ana sapo Moses ai Isip hifambeahindî semündündürî mahu ranieyei ramehindî. ¹⁷ Nindou daboe God

ai 40 himbanimbo ᅅᅅinindimamarü hu-a? Ai ramefiyu ana nindou sapo moaruwai hohoanimoyei hei asu ai nimî wohî furikoate-reandühi yifisafimayei ranaheimboyu ᅅᅅinindimarendürî. ¹⁸ Asu nindou daboe God ai dabarifihi horombo hoafi hoafiyuhüya,

“Ai ᅅᅅiri ro aheimbo harifehe nimarimbo hifi masahandürî ranambe ᅅᅅei,”

mehu-a? Sapo nindou ahandî hoafi yiboarukorihindühi mbahimari-hehindî ranaheimboyu yare hoafimayundürî. ¹⁹ Ranimbo-animbo awi sihiri hoeindihumboane. Sapo ai Godindî hoafi anihondümbofe-koatemayei ranimbo-hündambo wambo-animbo asu ai ᅅᅅiri harifehe nimarimbo hifi God hinᅅᅅimareandî ranambe ᅅᅅei.

4

Godindî nendiyei harifehe nimarimbo

¹ Nga God ai aheimboya, ai harifehe nimarimbo ranambe ᅅᅅeimboyei yahuhaya horombo hoafimareandî ra yanᅅorombo-wambo sihiri rani-moatükunî ranahambo wataporimbo-marandî ra ndahumindemboye fi. Awi sihiri

ranahambo ndondihu hɪbadihumboane, ɲga nindou mamɪ ai harɪhefe nɪmarɪmbo moatükunɪ ranambe hokoate-ndu haya bodɪboembui.

² ɲga sɪhɪrɪ amboanɪ Godɪndɪ aboedɪ hoafɪ ra hɪmborɪyefɪ-mboanefɪ, sapo amoaɔ mamɪ-mayei ai yarɪhi hɪmborɪmayei nou. Ai hoafɪ ra hɪmborɪmayeyosi, ɲga asu ai ranahambo anɪhondümböfe-koateyehɪ süngufekoate-mayei ranɪmbo-wamboyo moai ndoreandürɪ.

³ Nindou sɪhɪrɪ hoafɪ ranahambo anɪhondümbörɪhundeimbɪ ana, harɪhefe nɪmarɪmbo ranambe hefɪ-rɪhundeimb-aneɪ. Sapo ranɪ-moatükunɪ ranahambo God ai yare hoafɪyuhü yahuya,

“Ro ranaheimbo ɲgɪnɪndɪ-yahandürühɪ dabari-yaheandühɪ sahɪya,

‘Ai ɲgɪrɪ sapo ro aheimbo harɪhefe nɪmarɪmbo hɪfɪ segudürümbo-mayahɪ ranambe tükündahindɪ,’ masahɪ,” *Buk Song 95:11*

mehu. Ai Moses nüngu-ambe ranɪ hoafɪ ra hoafɪmayu. ɲga horombo ai muᅅguambo moatükunɪ nafɪramündɪ mbura ahandɪ ratüpürɪ ra muᅅgumayo. ⁴ ɲga Baiborambe ɲgoründühɪ rühɪ 7 si ranahambo sapo yare hoafɪyowohü yahoya,

“God ai ratüpürɪyu humbo 7 si ranɪ-sɪmboanɪyu warɪ hare mamaru,” *Stat 2:2*

meho. ⁵ Mare mamɪ ranɪ-moatükunɪ ranahambo asükaiyu yare hoafɪyuhü yahuya, “Nindou ranai ɲgɪrɪ sapo wandɪ harɪhefe nɪmarɪmbo hɪfɪ ranambe ɲgei,” mehu. ⁶ Israer nindou ranai weaᅅgurühɪ hoafɪ aboedɪ ranahambo hɪmborɪmayei aiana moai harɪhefe nɪmarɪmbo

hifi ranambe hei sapo ai rani+moatükunî God ai hoafi+mayu ranahambo an+hondümbofekoatemayeî ranimbo-wambo. Nga asu nindou amuri+mayei aiana ranambe ngeimboyei. ⁷ Ranimbo-hündamboyo asu süngunambo God ai asükaiyu ngorü si ra hin+ngi+mareandi, sapo si ranahambo dükareandühi “ndanî si” mehu ra. Godîndî hoafi mbahîrîhefe si afîndî himbanî ra ho-ane rani mbusümo Defitîndî yafambe süngure haya God ai hoafi+yuhü yahuya,

“Asu haponda se Godîndî yafambehündî hoafi himborîndeihi ana, se ngîrî himbosîhomondîhehindî,” *Buk Song*
95:7-8

mehu. ⁸ Nga asu Sosua ai nindou ranaheimbo sapo God ai harîhefe nîmarîmbo hifi ra horombo hoafi+mayu mbasagadürü-mbonana, asu God ai ngîrî asükaiyu sünguna ngorü si tüküfemboayo ranahambo wataporîmborandî. ⁹ Ra rawefeyo nou-ane asu Godîndî nendî ranaheimbo amboanî harîhefe nîmarî si ra awi mbanîngondürî sapo God ⁷ sihi warî hare mamaru nou. ¹⁰ Nindou düdi ai sapo Godîndî harîhefe nîmarîmbo hifi ranambe ahu ana, nindou ranai ahandîhoarî ratüpuri moendîre haya nîmarümboani sapo God ai-amboanî munğu moatükunî nafira humbo warî hare mamaru nou. ¹¹ Ranimbo-hündambo-anîmbo awi sîhîrî amboanî rani harîhefe nîmarîmbo moatükunî hifi ranambe tüküfembo hütî-hütindefîmboane. Rananîmbo asu nindou mamî ai-amboanî ngîrî sîhîrî ranambeahi tüküfembo gübüsü-boadeamunî sapo nindou ai aheihoarî Godîndî hoafi

ranahambo süngufekoate-yeihi bodimefoehindi nou. ¹² Godindi hoafi ranane yangiri niñgombo nginindi ratüpurü ratüpurüyohü aninggo. Aiana yihimindi hamindiyo hayamboane asu pisao yiboboani yihimindi-yoweimbi ranahambo ngasündeamboane. Godindi hoafi ranai ana ragu safambe kefoendühi sapo yifiafi asu yangiri niñgombo hohoanimo ahafe mamambemarineandi, hamindi türüand-ambe asu efu nimarö-ambe amboani ragu keboemboe. Ranane asu ai nindou-yafe ngusüfoambe hohoanimo ragu amaro ranahambo türüfoare arandi. ¹³ Ngiri nini-moatükuni Godindi himboahü dibonapindife yagodo. Nindou mungu God ai nafimarandi ranai ana ahandi himboahü weindahi yangir-ane. Nga God ai süngunambo sihefi hohoanimo mungu yibobondeambui.

Sisas ai sihefi Godimbo saimbo bogori adükarani

¹⁴ Sihefi Godimbo sai-randeimbi bogori adükari Sisas, Godindi Nimori, ranai sapo God amaru ranambe nimoamo mahafu. Nga awi sihiri ranimbo-animbo nini-moatükunimboyo anihondumbo-rihundühi weindahi waporimborihu arihundi ranahambo nginindi-safi kikihindi-humindefimboane. ¹⁵ Sihiri sihefihoari ana moaruwai hohoanimo ranahambo hifinambofembo nginindi-yefipoani. Nga asu sihefi Godimbo sai-randeimbi nindou ranai ana sapo nindou sihefimbo hipoambofemuni-koatemayu ra nahuraiyupoani, nga wani. Nga rani-moatükuni

ra yahurai-ane, nindou ranai-amboani sihiri rawehundi nou afindi mamikarambo moatükuni ranai yare hoeimareriyosi, nga ai moai moaruwai hohoanimo. ¹⁶ Ranimboane awi sihiri moani mbiro-koate God moani hipoambore-randeimb hifanda nimaruwani ahambo sowana ngefimboane. Ranambe animbo sihiri amboawiyeyi yaho hohoanimo asu moani hipoambore arandi ra sihefimbo fehefemböhünda ndahumündemboyefi sapo sihiri semindimbo hohoanimoayefi amboani.

5

Sihefi Godimbo sai-randeimb bogori adükari Sisas ai-animbo aboedambo-ndeamunümbui

¹ Munguambo Godimbo sai-randeimb bogori adükari nindou ana sapo nindou-yeyi mbusümonindi God ai kafoariri hiniñgimarirani. Ranani asu nindou ranai munguambo nindou ranahei moaruwai hohoanimo ranimbohünda Godimbo moani saimbo asu ahambo ninihondi hifokoefe sihefemböhündamboane kafoariri hiniñgimariri. ² Ranane asu nindou ai fifirifekoate-yeyi mamikariyeyi arihündi ranaheimbo himboari hoafendühi hibadarümbui, sapo nindou-mayeyi ranai-amboani aheihoari nginindi niñgokoate-yeyi-wambo. ³ Ranimbo-wambo ai Godimbo nine-moatükuni hifokoare sihenda hori pirayo ra ngiri nindou didiyeyi moaruwai hohoanimomayeyi ranaheimbo-hündambo yangiri randeandi. Nga ai-amboani ahandi moaruwai hohoanimo ranimbo-hündambo

kameihî rareandühani. ⁴ Godimbo sai-randeimbi bogori adükarimbofe ndürümbi moatükun-ane asu adükarî ratüpurî ra ngirî nindou mamî ai ahandihoari ranimbondahe nimboambo mbüsu, nga wani. Nga moani God ahambo kafoaririmboani ranî ratüpurimbohünda sapo Aronimbo boatei Godimbo sai-randeimbimborirî kafoarirî hinîngimarirî nou. ⁵ Mamî yare yahuraiyo, Kraisaiana Godimbo saimbo ra bogorimbofe adükarî ndürümbiyo nîngombo-mayu ra ahandihoari moai bogorimbofi nûngu, nga wani. Nga Godiyu ahandî ndürî adükarî sagadowohü hoafiyundühî yahuya,

“Seana wandî nimor-anafi,
     nga haponda ro sihafi Apembo-
     yaheamboanahî,” *Buk Song*
     5:7

mehundo. ⁶ Asu God ai asükaiyu yare hoafiyuhü yahuya,

“Awi seana wambo sairambo bogorimbo-ndafo rando ndühümeambo nimboamboayafi sapo Merkisedek referambohünda manûngu ranîfihî tûndo hawambo,” *Buk Song 110:4*
 mehundo.

⁷ Sisas ai hifi ndanihü yangirî nûnguambe Godimbo sapo ahambo yifihündi aboedambofimbo-mayu ranahambo ai moani puküna hoafiyuhü aranihimboahi hümoariyuhü didibafiyundühî hoafiyundo marandi. Sisas ai himboari hoafendiyu haya Godindî hoarehî nûngumbo-wambo God ai ahandî hoafi ra himborîmayundo. ⁸ Sisas ai Godindî Nimoriyusi, nga ninî-moatükunî tinîrifîfo afindî ahambo

tükümeendo ra ahambo yamundiñiwani asu ai Godiñdi hoafi ra süngufe hombo-hündamboyo tükümeendo. ⁹ Raniyu asu ai tiñiriñfo moatükuni ra ndeara yare nafamündi mbura rananiñbo asu ai nindou didiyei ahandi hoafi süngurihi arihündi ranaheimbo koadürümbo aboedambofendürümbo nimindiñifi tükümeñiyu. ¹⁰ Raniyu asu God ai ahambo fi sai-rambohünda Sisasiñbo bogori adükariñboriri hiniñgimariri sapo Merkisedek rasüñgure marandi raniñfihi türe haya.

Se Godimbo anihondümbofe ho ra hiniñgife-poani

¹¹ Rani hoafi ranahambo siheimbo wataporimboyo-ndürümbo ra afiñd-ane engorosi, nga siheimbo wataporimboyo-ndürümbo ra awi akidou tiñümbi saf-ane, sapo se nimai hohoaniñmo ra puremindi-koateyei arihündi raniñbo. ¹² Afindiñbo maho ra se Godiñdi hoafi yamundiñe-randeimbi niñgombomayo-aneisi. Nga awi nindou ñgorü ai-aniñbo Godiñdi hoafi boakori fiñiriñfe ra asükai siheimbo yamundi-mbirihindür-amboane. Se ñginiñdi sesi sesiñboayei rananeisi, nga asu awi nindou ñgorü ai siheimbo titi yangiri-aniñbo dagadürimbui. ¹³ Nindou düdi ai titi yangiri simindiñboayu ana, ai niñmoakidou nou-ani, nga asu ai aboedi mbumundi hohoaniñmo aho ranahambo yamundiñe ra moai türüfoareandi. ¹⁴ Sapo ñginiñdi sesi ranana nindou adükariñboehindi ranahei sesiñane. Nindou yahurai ana ahei hohoaniñmo ra

ndor+hi kor+foar+hi ari+hündi-wambo asu ai n+ine-
moatükun+ aboedayo-ane asu n+ine-moatükun+
moaruwaiyo ranane rani-moatükun+ ranahambo
tür+boadihi fif+nd+himboyei.

6

*Godimbo an+hondümböfe ranahambo sihir+
kikihi saf+nd+hu-mündefimboane*

¹⁻² Awi ran+imbo-an+imbo sihir+ ngin+ndi
yamundife hoafi rani-sowana sühündahundüh-
animbo asu Kristeni-yafe raboakori hoafi
yamundifembo engoro ra daboadanambo-
nd+humboane. Sihiri ngiri kambohoani
rani yangiri fond+hu asükaindefi f+nd+hehu
fond+hu nd+hundi. Asükaindefi ngiri sihir+
ranahambo watapor+mbond+hu ngef+, nga
ranana sapo nda: Ndor+hefe-koate ratüpur+
daboadanambofe, Godimbo an+hondümböfe,
rani-poan+imbo himoni hundürü hohoan+mo,
nindou-yeiwami war+ nandife hohoan+mo,
nindou yif+hünd+ asükaiyo botife hohoan+mo
asu God+nd+ nendi y+boböfe hohoan+mo rani-
simboani God y+bobondeandani asu bidifiri+
ai koadürümbo yangiri nimboeimboyei asu
bidifiri+imbo God ai ti+jiri+fo dagadür+mbui.
Rani hoafi yamundife yangiri ngiri h+hiri+ndefi
keboehu nd+hundi, nga wani. Nga sapo nindou
boagiri-yafe yamundife hoafi ranan+imbo
himbor+ndefüh+ süngund+hu ngef+imboane. ³ God
ai sihefimbo refembo hin+ngareamuni ana, sihir+
rand+humboane. ⁴ Nindou bidifiri+ ai God+nd+
sürühoeimbi hohoan+mo ranambe nimboei, asu
sünambeah+nd+ moani saimbo moatükun+ ra

ai yarîhi hoeirîhindi asu Yifiafi Aboedi ra ai-amboani sahümündi manimboei. Asu nindou ranai rarîhindeimbi ai ahei anîhondümböfe ho ra randîhi hîniŋgîndîhi hehi, asu asükaindei nüngundîhi hîhîrîndahi Kraisi-mbo anîhondümbö-mandîhora? ⁵ Sapo ai Godîndî hoafi aboedi hamînd-ayo ranahambo fifîrîhindi ai yarîhi hoeirîhimboane-wambo. Asu ai Godîndî aboedi si süŋgunambo tüküfemboayo ranahandî ŋgîniñdî ra hoeirîhimboanei. ⁶ Asu ai ahei Kraisi-mbo anîhondümböfe hohoanimo ra moanî yarîhi hîniŋgarîhindi ana, ai ŋgîrî asükai hîhîrîndahi anîhondümböndîhindi, ŋga wani. Rani-moatükunî ra refekoate-ayo ana, ŋgîrî randîfeyo sapo ai ahei-hoarî asükaiyei Godîndî Ni-morî ranahambo ni-mî keimbi karîhindeimbi-fihî nindou hîmboahü hîfokoarîhorî pamarîhorî noumayo-wambo.

⁷ Hoe ranai hîfi rani-wami afîndimbo peyoanî asu hîfi ranai hoe ra semîndühî nindou nûmbürî-marîhündî ranahei nûmbürî ranambe sesi aboedi tükefeyo ana, God ai rani-moatükunî ranahambo aboedi didîboadore huhani. ⁸ Ŋga asu hîfi rani-wami nûmbürî ranai wohafi napo furîyowohü wohî ai furayo ana, ŋgîrî aboediñdo. Rani-mbo-animbo asu rani-moatükunî ranahambo God ai moaruwaimböndeanda asu süŋguna hai-nambo tikîrîndandani awarîndîhoemboe.

⁹ Ŋga wandafi mamî, ro hoafi afîndî tîŋümbî ndahurai hoafayefî ra awi siheimboanefî hoafayefîsi, ŋga ro siheimbo rani-moatükunî rani-mbo-hünda fifîrîhundürî-mboanefî. Se ŋgîrî randîhi nindou amurî ramehindî nou

moaruwaimbo-ndahindi, nga wani. Nga awi siheimbo God ai aboedi didiboado-ndearumbui sapo ai siheimbo aboedambofe-ndürimboayu ranimbo-hündambo. ¹⁰ God aiana nindou hohoanimo mitaniramündi-randeimbityupoani. Raniyu-animbo asu ai nine ratüpurü se ratüpurayei-ane asu Godimbo ngusüfo parihorühi ahandi nendi ranaheimbo farihehi marihünd-ane asu hapondani amboani yarhi arihünd-ane ranahambo ngiri mitani-ndamündündürü, nga wani. ¹¹ Yihoefi adükari hohoanimo siheimbo ranana ndahurai-ane. Roana siheimboya, awi se munquambo moani rani-ratüpurü yangir-animbo randhi ratüpuründeü ngeimbo bidifirani hondü rananimbo asu se ninimboyei himboayei ranai anihondü tükümbife-ndüramboane. ¹² Se rani ratüpurü süngufe ho yiboaruko-yiboaruko ranimboanefi ro moei-asefi. Nga se sapo nindou bidifiri Godimbo anihondümborihori mburihumbo-mayei sapo Ape ai nini-moatükuniyo segodürimbo horombo hoafimareandi ra asahümündi nou randahindi sefomboanefi hohoanimoayefi.

Sihiri Godindi horombo hoafi ra anihondumbo-ndihumboane

¹³ Horombo God ai Abrahamimbo horombo-hoafirirühi ai anihondumbo-randheamboyahä yahu dabarimefiyu. Ahambo moai nini-moatükuni ngasündeambo nahurai yangoro ranambo dabarife-mbohünda, nga wani. Nga raniyu asu ai moani ahandi ndürü ranihihi

yangiri dabarifihi hoafimayu. ¹⁴ God ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Anihondümboanahi ro sihambo aboedi-aboedi-ndiheaninimboyahi asu sihafihahirimamamafiniditükündahimboyei,” *Stat 22:17*

mehu. ¹⁵ Raniyu asu Abraham ai rani-moatükunirannahambo himboyuhü nüngwane God ai ahamboya, aboedi-aboedi-ndiheaninimboyahi yahuhaya horombo-hoafimariri. ¹⁶ Nindou mamai dabarifembo yahumbo ra sapo nindou ngorü düdi ai ahambo ngasündirihaya rannahandi ndürinambo dabarindifiyuananimbo asu ahandi hoafi ra ngineminidimbo ninimoatükunisiBORI hoafimBUSÜMO engoro rannahambo wanindimboe.

¹⁷ Nindou sapo didiyei ai God aheimbo aboedi didiboado-fendürimbo ahandi nimorimbo horombo-hoafimareandi ra ngiri ngorü süngundheandi yahuhaya ranimbo weindahireandühiyu ahandi horombo-hoafi rannahambo nginamündühi dabarimefiyu. ¹⁸ Ahandi dabarife-ane asu horombo-hoafife-ane yimbu moatükunirana ngiri ngorü-ngoründo.

Asu rani-moatükunirannahambo God ai yare hoafimayu ra ngiri tikandeambo rambüsü, nga ranimbo-animbo sihefi ngusüfo ndondeamunimboe. Ranimboane nindou sihirididiyefi Godindi fikimaboardamboyahu nimboefeimbi sihiriana rani-moatükunira anihondühondütükündifemboe mbisefihohu God ai sihefimbo horombonambore rani-moatükunimbo himbombo masihemuniranihifi nginindi kikihindi-humindexi nimboefimboane.

¹⁹ Rani-moatükunirannahambo

himbombo hohoanimo ranana sihefi niŋgo hohoanimo ranambeahi nimoie fürifürikoate ŋginindi amaro nahurai-ane. Rani-moatükunî ranana aboedambore-randeimbiyo haya rani-hoarehi nimboefembo ŋgiri fürifürindefi. Hohoanimo ranambo-animbo God nîmaru-ambe ŋgemboyefi sapo Godimbo sai-randeimbî bogori adükari ai yipuri hoeari rani hundünî kefuai ser wori safambe hamindi ragu hüfu-arandi nou. ²⁰ Sihefombohünda Sisas ai Godimbo saimbohünda bogori adükariambofi haya God nîmaruambe ai-boatei kefuai mahüfu. Sapo Merkisedek ai sai-randeimbi bogorimbo-mefiyu raniñhi türehaya ai koadürumbo-koadürumbo anüŋgu.

7

Merkisedek ai ndürümb-ani

¹ Merkisedek ranai ana adükari ŋgoafi Saremi-yafe bogori adükari nindou sapo Godindi ndürî nimoamo hondayo ranahambo sai-randeimb-ani. Abraham ai yifiarini-poedi bogori adükari nindou yimbuyimbu-yomondi ami titaboarifoaru hou ranini-poedi mahüfuwa Merkisedek ai nafini hoeriri haya ahambo Godimbohünda aboed-aboedimariri. ² Asu Abraham ai yifiarini-poedi napo semündü masüfu ra mamî 10 yibobore mbura mamî bidifiri Merkisedekimbo masagado. Ndürî 'Merkisedek' ranana 'Mbumundi hohoanimoyumbü bogori adükari' yaho-randeimb-ani. Sapo ai Saremi-yafe bogori adükari nindou-ayu, ranimboane ahandi

ndürî ranamboani ‘ngusüfo afurife küfeimbi bogori adükarî’ yaho arandi. ³ Merkisedekindi hond-afindi, ahandi amoa, ai tüküme fiyu asu ai yifimayu hoafi ra moai akidou amboani yangorowanî fifirifeyo. Merkisedek ranai ana sapo Godindi Nîmori moani yahurai nou koadürümbo Godimbo sai-randeimbi anungu.

⁴ Awi se Merkisedek ranahambo hoeindihori nungu-nahurai ndürümbi adükarîyu tüküme fiyu ra. Sapo sîhefi adükarî amoa hondü Abraham ai napo yifarin-poedi semündü haya ranahambo mamî 10 yîbobore haya ahambo mamî bidifiri masagado ra. ⁵ Rifaindi ahurî-mamî ranai ana Godimbo sîhou-rundeimb-anemo. Ranîyomo asu nindou ranai yangir-animbo Israeri-yeimayo mamî 10 bidifiri napo ra mamî bidifiri sowandümo mbürundamboane yaho ahinümbi hoafi yare mengoro. Sapo Godimbo sîhou-rundeimbi ranai-amboani Israerihündi-yomo asu Israer ai-amboani Abrahamindi ahurî-mamî-yeisi, nga Godimbo sîhou-rundeimbi ai ahei-mayo napo mamî bidifiri sowandümo marundi. ⁶ Nga asu Merkisedek ana Rifaindi ahurî mamambeahindi-yupoani. Nga asu ai Abrahamindi-mayo napo mamî bidifiri ra semündü mburambo asu ahambo aboedi-aboedimariri sapo nindou Godindi-mayo horombo hoafi semündümbü-mayu ranahambo. ⁷ Awi sîhiri ranahambo fifirihumboanefi sapo nindou düdi ai ngorümbo aboedi-aboedariri ranai ana ndürî nginindi adükarümbiyuwamboane asu aboedi-aboedimefiyu ranai ahandi hoareh-ani. ⁸ Rifaihündi aiana Israeri-

yeimayo napo b'idifiri sowandümo marundi ra nindou yifiyomo marundi. Nga Merkisedek aiana nindou-yeimayo napo mamí b'idifiri mamí b'idifiri semündü marandi, nga ai yangiri nüngumbü nou-ani sapo Baibor ai yare hoafimayo nou. Ranane asu sihiri yarihu fifirarihundí Merkisedek ai Abrahamimbo ngasündimariri.⁹ Moani hoafimbo randihu hoafindefimboane. Rifaindi ahiri mamí ai Israeri-yeimayo napo¹⁰ mamí b'idifiri sowandümo marund-anesi, nga horombo Merkisedek ai Abrahamindi-mayo b'idifiri napo masemüdu rasimboani Rifaindi ahiri mamí aho ra ranaheimbo kameihi randi masemüdu.¹⁰ Ranimbo Merkisedek ranai Abraham ranahambo nafini hoeirirani Rifai ai tüküfekoate-yuambe ahandi amoa Abraham ranahandi fiambe mamaru. Rani-moatükuní ra moani hoafomboane. Ranane asu sihiri yarihu fifirarihundí Merkisedek ai Rifaimbo amboani ngasündimariri.

Godimbo sai-randeimbi bogori simbori ai Rifaindi ahiri mamí-memo ranahamundi fondi kosimarihendi

¹¹ Rifaindi sirambeahindi yangiri Godimbo sai-randeimbi bogori ra tüküyafu marundi. Moses ai ahinümbi hohoanimo ra nindou Israerihündi ranaheimbo masagadüri, nga Rifaindi ahiri mamí ranai hifandimaru homo. Rifai mamí-yomondi Godimbo saimbo ratüpurí ra nindoumbo ndombarihoai-mbonana, asu ngiri ngörü-poanimbo Godimbo saimbo bogorimbofe moatükuní ra tüküfeyo. Nga ngörü-poanimbo Godimbo saimbo moatükuní

ra Merkisedek¹² indi Godimbo saimbo hohoanimo ranifih¹ türe hayamboyo, nga Aron Rifandi ahuir¹ ahandifih¹ türe hayamboyo poani. ¹² Asu Godimbo saimbo bogorimbofe moatükun¹ ranai ngorü sünguefeyo ana, asu ahinümbi hohoanimo ranamboani ngorü süngumbifeyo-wamboane. ¹³ Sih¹efi Adükari sapo ahamboane ndani hoafi nda hoafayo, Aiana nindou ngorü sirambeah¹ndiyu, nga asu Aron¹ndi sirambeah¹ndi-yupoani. Moai ahandi sirambeah¹ndi ana Godimbo sai-randeimbi bogori ratüpur¹ ra nindou mam¹ ai-amboani semüdu, nga wani. ¹⁴ Aiana nindou Suda-mayu sirambeah¹ndiyu tüküme fiyu. Nga asu Moses ai moai ran¹ sir¹ ranahambo dükare hoafiyu Godimbo sai-randeimbi bogori nindou tüküfembo, nga wani. Rani-moatükun¹ ra sapo ndorihu fifir¹humboanefi.

Sisas ana Godimbo sai-randeimbi bogori adükari koadürümbo nüngumb-ani Merkisedek nahurai

¹⁵ Sih¹iri diboadorihu hoeir¹humboanefi ngorü simbor¹ Godimbo sai-randeimbi bogori Merkisedek ramefiyu nahurai tüküme fiyu asu ai Rifaindi sirambeah¹ndi sihou-rundeimbi ranahamumbo ngasü¹ndi-mareapur¹. ¹⁶ Ai Godimbo sai-randeimbi bogorimbomefiyu ra moai Rifaindi ahuir¹ yangir¹-animbo ratüpur¹yo ramboane yaho ahinümbi hoafi mengoro rani-süngu süngurandi, nga wani. Nga aiana awarihefekoate yangiri nüngumb-ani ranimboane asu ai ngasündeandeimbi bogori

sai-randeimbi tüküme fiyu. ¹⁷ Nga Baibor ai yare hoafi yowohü yahoya,

“Seana Godimbo sai-randeimbi bogori
koadürümbo-koadürümbo nimboamboyafi
Merkisedek rame fiyu ranifihitü tündo
hawambo,” *Buk Song 110:4*
meho.

¹⁸ Horombodidi ahinümbi hohoanimo ranana gigrana-mbofemboane sapo ranimoatükunirana aboedindorihefekoate asu sihefembo fehefemuni-koatemayo-wambo. ¹⁹ Nga ahinümbi hohoanimo menjoro ranai ananigiri ninimoatükunirana aboedindemindi ndondeandi. Nga hapondani anasimborimoatükunihorombodidimoatükuniranahambo ngasündareandi. Ranimoatükunihimboayefiranambo sihirigod sowanambo akimi ngemboyefi.

²⁰ Asu God ai Sisasimbo ahambo sairandeimbi-mborirühi moai moani hininngiriri, nga dabarifihiyu hininngimariri. Nindou bodimondi yaru Godimbo sihou-rundeimbimboyafundeimbi ana moai yahurai dabari yanngorowa tüküyafu rundi. ²¹ Nga Godindi dabari sünguyu Sisas ai ahambo sairandeimbi tüküme fiyu. Rani-simboani God ai yare ahambo hoafi yundowohü yahuya,

“Adükari ai anihondümbo hondü
dabarifimboani,
nga asu anigiri ranimoatükunira hihirinde
ngorü süngundeandi.

Nga seana Godimbo saorandeimbi koadürümbo nimboamboyafi,” *Buk Song 110:4*

mehu. ²² Dabari ranimbo-hündambo wamboyo simbori hoafi femindi sihefe moatükuni-mayo ranahambo Sisas ai hoafiyuhüya, ranimoatükuni ra anihondü tükündifemboe, mehu. Ranimboane hoafi femindi sihefe ra Mosesindi ahinümbi ranahambo ngasündeamboane.

²³ Rani-moatükuni ra yahurai-ane: Horombo ana Godimbo sai-randeimbi bogori nindou ra afindi tüküyafu marundane, nga asu ai yifiyomo rundühi wambo moai ahamundi rani ratüpurü ra gedühi hüramindi ho randi, nga wani. ²⁴ Nga Sisas ana moani koadürümbo nüngumbo wambo asu ahandi Godimbo sai-randeimbi ratüpurü ra ngiri nindou ngorü ai kosindihai ratüpurü, nga wani. ²⁵ Ranimbo-wambo-animbo hapondan-ane asu süngunambo muᅅguambo si aho ranane ra nindou didiyei God sowana Sisasindi sünguyahi ahei ranaheimbo muᅅguambo aboedambo-ndearümbui. Sapo ai koadürümbo nüngumbo aheimbo farihefe-ndürimbohünda didibafiyu arandi.

Sisas Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ai-animbo sihefimbo fandihemunümbui

²⁶ Sapo Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ndahurai sihefimbo fandihemunümbui. Aiana moani aboedi sürühoeimbi hamindi hondani. Ahandi fiambe ana moai se hütiyafi yaho hoafi hohoanimo nimarondo. Aiana moaruwai hohoanimoyeimbi ranaheimbo nindou nimboeia ai moani rani-poani hondüyu haya sünambe nimoamo hondani anüngu. Nindou yahurai-animbo sihefimbo fehefemunimboani. ²⁷ Aiana bodimondi

Godimbo sihou-rundeimbi bogori adukari nindou yahuraiyupoani. Aiana nimbiniimbisi moai ahandi fimbohündambo boatei Godimbo ninihondi hifokoare sihai mbura asu sünguna nindou amuri ranahei moaruwai hohoanimo ranahambo yare randi, nga wani. Nga aiana moani mamimbo yangiri randi ramareandi moani koadürümbo ai ahandi fimbo Godimbo sihefembo sapo ninihondi hifokoarefeyo nou refihi. ²⁸ Ahinümbi hohoanimo menjoro ranaiyo nindou ndoyimindiakoate-memo ranahamumbo Godimbo sai-randeimbi bogori adukarimbo hiningireapuri arandi. Nga asu Godindi ahinümbi hohoanimo ra sagado-ambe ahandi dabarife ranamboyo Nimorimbo yariri hiningimariri. Ranayo asu rani-moatükuni ranai ahandi Nimori koadürümbo ndorihoeimbi ranahambo yare hiningimareri. Sapo Nimori koadürümbo mungunambo ndorihoei nüngumbümayu ranahambo.

8

Sisas ai sihefi Godimbo sai-randeimbi bogori adukar-ani

¹ Rani-moatükuni ranahandi nimindi hondü hoafi ro wataporimbo-arihundi ranana sihefi moani yahurai Godimbo sai-randeimbi bogori adukari ai sünambe God Bogori Hondü-mayu ranahandi hanjifoani amaru. ² Ranambe-ani aiana Godimbo sai-randeimbi bogori adukari ratüpuri ranani ratüpuriyuhü moani sürühoeimbi fondi ranambe anüngu. Fondi ra sapo Godimbo hoafiyo-rambo ser wori hondü

Adükari ai mafondeandi ranambe, nga nindou ai wori ra moai fondundi.

³ Munguambo nindou didemo sapo Godimbo sihou-rundeimbi bogori adükari ningomo arundi ra Godimbo moani saimbo moatükuni sihefembo asu ninihondi hifokofeyoani hori kefoefe-rambohündambo aningomo. Ranimbo-hündambo-animbo sihefi Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ranai-amboani nini-moatükuniyo ra awi Godimbo mbisihendamboane.

⁴ Sisas ranai hifi ndanihü mbanüngu-mbonana, ai ngiri Godimbo sai-randeimbimbo nüngu, sapo nindou bidifiri ai Suda-yei ahinümbi hohoanimo rani-süngumbo Godimbo moani saimbo moatükuni sihou-arundi nindou ranai maningomo-ndambo wambo.

⁵ Moani sürühoeimbi fondi ranambe Godimbo sihou-rundeimbi ratüpuri yaru arundi fondi ranana moani safi hondü sünambeahi engoro ranahandambo sisam-ane. Moses ai sapo sisami moatükuni ser wori-mayo ra fondifembo yahuhaya-mboyuambe God ai ahambo hoafiyundohü yahuya,

“Se rani-moatükuni ra randowandühi ana, sapo hifi wafuambe munguambo moatükuni refembo safi hondü sisamirihе nafuimehanini rananimbo rani-süngundo worimbondandi,” *Kisim Bek 25:40*

mehundo. ⁶ Nga haponda Sisas ai Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ratüpuri ranihifi türe haya ratüpurayu hu ranana amuri-yomondi ratüpuri ngasündeandeimbi hond-ane. Sapo hoafi femindi aboedi safi sihefembo moatükuni Godindi nendi asu Godi-mayu ranahei mbusümo

diidi boado-mareandi ranana moani aboedi
mbumundi hamindi hond-ane. Rani-moatükuni
ra sapo aboedi hamindi hondü horombo
hoafifimbihündi süngu wambo.

*Simbori hoafi femindi sihefe ai horombodidi
ranahambo ngasündeamboane*

⁷ Horombo weangurühididi hoafi femindi
sihefe-mayo ra moani aboedi ndombarihoai-
mbonana, asu ngiri sünguni ngorü tüküme feyo
ranai tükü feyo, nga ranana waniyo. ⁸ Nga
asu God ai ahandi nendi ranaheimbo papi-
hoafirandürühi yahuya,

“Adükari ai yahuya, Awi sünguna ro Israerihündi
asu Sudahündi rani-babidimbo
simbori hoafi femindi sihefemboayahani rani
si ra tükündifemboe.

⁹ Rani hoafi femindi sihefe moatükuni ranana
ngiri sapo ahei amao mami-babidimbo
Isip hifambeahindi koakoma-rihandürühi
hahi
rani-simboani hoafi firihamindi
masiheheandi nahurai-yopoani, nga wani.

Nindou ranai wandi hoafi femindi sihefe ra
ndofe süngufekoate-mayei-amboayahani
asu ro-amboani aheimbo moani yarithe
hiningimarihearü, Adükari ramehu.

¹⁰ Awi süngunambo ana Israerihündi babidimbo
ndanani
hoafi femindi sihefe ndandithe ndahurai-
animbo randiheamboayahani.

Ro wandi-mayo ahinümbi hohoanimo ahei ho-
hoanimoambe hiningindihandühani
asu ahei ngusüfo fihü sürü papindihani
hiningindihamboayahani.

Ro ahei God-ndamboyahî

asu ai wandî nendî-ndeimboyei.

11 Nindou mamî ai-amboanî ngîrî ahandî mamî
ngoaîhündî nindou-mayu ranahambo ya-
mundeandürî

asu ahandî sîrambeahîndî nindou ranahe-
imbo hoafîndündürühî,

‘Se Adükari fîfirîndîhorî,’ mbüsu.

Nîmboe muᅅguambo nindou ai ndürîmbayeî asu
ndürî-koateayeî

aiana wambo fîfirîndî-hindîrîmboyeî.

12 Ro hîpoambondî-handürühî ahei moaruwai
hohoanîmo ranîmbo amboawiyeyî mbîsa
hîningîndîhearühî,

asu ahei mamîkarî hohoanîmo
ranahambo moanî mîtanîndî-hamîndî-
handürîmboyahî,”

Jeremaia
31:31-34

mehu.

13 God ai sîmborî hoafî femîndî
sîhefe ranahambo sîmbor-ane yahu
wataporîmbo-randühîyu asu hoafî ranambo
ai weangurühîdîdî-mayo ranahambo muᅅguna
wamîndafîmbo-mareandî. Asu nîne-moatükunî
sapo ai wamîndafîyowohü sümboayo ranana
ngîrî amitata awarîndîhoeyo.

9

Hîfî ndanîhündambo Godîmbo hîfokoeşe
saimbo hohoanîmo

¹ Weangurühîdîdî hoafî femîndî
sîhefeimbi-mayo ranai ana ranî-poanîmbo
Godîmbo dîdîbafîfe hohoanîmo asu nindou
nafîyoweimbi-hündî sürühoeimbi fondî

Godimbo didibafife-rambo rani amboani mengoro-ane. ² Weangurühi sapo sürühoeimbi fondi ser wori ra yimbumbofe papiyoweimbiyo mafondaro. Weindani papí ranambe ana ram nindifembo fondi niŋgo asu yibadi bret rani-wami Godimbo sihefeimbi-hündi niŋgo marandi. ³ Ai hoeari yipurimbordihi kümarihindi asu hoeari rani daboadari fondi mamí manŋgo ranahambo moani sürühoeimbi fond-ane yahomo marundi. ⁴ Wori rani safambe, rani-poanimbo fisiriyo-randeimbi Godimbo mandife fondi gorinambo nafirundeimbiyo asu hoafi femindi sihefe-rambo bokis rani-kameihi manimbafe. Bokis ranahambo gorinambo gabudifoefimbiyo haya asu ranambe gor hipiri yangoro-ane asu ranambe mana* foaru nindundeimbiyo manŋgo. Aronindi nimi-nimi horombo andufuriyoweimbi-mayo asu horombo nimoei yimbufihi God ai hoafi femindi sihefe sürü papimarandi ranai bokis ranambe amboani mengoro. ⁵ Bokis rani-wami mbanendeimbi sunambeahindi nendi sisami yimbu mapaiarifani Godindi himboamupuirandeimbi ra ahafandi mbusümo mengoro. Rani-wami God ai moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyei yahu arandi raniwami mbanendi ngurine hena nimarifani marinandi. Nga hapondani ana ngiri rani-moatükuni ranahambo munguna gedühi hamindi watapori-mbondihu ŋgefi.

⁶ Munguambo moatükuni ra nafirundümo

---

* **9:4:** Mana ra sesi God ai Israerihündambo nimi wofi furikoate-reandühi masagadüri ranane.

kurarundi ana, Godimbo sihou-rundeimbi
 ranai munquambo si aho ra ai ahamundi
 ratupurimbo hohoanimo-yomondühi sapo
 weindani papimayo ranambe kefoau tüküyafu
 marundi. ⁷ Nga wori safambe papi hondü
 ranambe ana Godimbo sai-randeimbi bogori
 adükari ranai yangiriyu kefuai tüküfi marandi
 mamimbo yangiri munquambo himbani
 maho ra. Refihai ai moai moani war
 yangiri hüfu randi, nga ninihondi hori
 Godimbo sihefembo sapo ai moaruwai
 hohoanimo-yu marandambo asu nindou ai moani
 hohoanimokoate moaruwai hohoanimo-yei
 marihündi ranaheimbohünda kameihai semündü
 hayambo-yu hüfu marandi. ⁸ Munquambo
 rani ratupuri ranimbo Yifiafi Aboedi ranai
 yare nafuiramunühi yahoya, weangurühi
 Godimbo sai-rambo ser wori ranai fondarowan
 ana, Sürühoeimbi Hondü Fondi sunambe
 wori safambe hombo nafai ra weindahife-
 koatemayo. ⁹ Nimndihindi ra ranane nda.
 Munquambo rani ratupuri ser wori ranana
 sisami nahurai hapondanambe ranahamboane
 nafuiayomuni. Ninihondi hori Godimbohünda
 raraofe sihefeyo ana, ngiri nindou didiyei
 Godimbo hohoanimombo sei-arihündi ranahei
 ngusüfo ranai ndondihoyondüri. ¹⁰ Nga
 saimbo moatükuni ra sesimbo moatükuni,
 simindimbo moatükuni, mamikarambo fi
 popoaifoefembo moatükuni ranana moani
 fi-hoeari moanambuhü ranahandi ratupuri
 hohoanimo yangir-ane. Nga asu rani-moatükuni
 ra süngundihai ngeiani Godindi simbori

hohoanimo tükündifemboe yahumboani

11 Krais hapondanambe tüküfimboani, nga aiana munguambo aboedi moatükuni haponda tüküme feyo ndanahambohünda Godimbo sai-rambo bogori adükari mbofi tüküfimboani. Godimbo saimbo ser wori hondü sapo horombodidi-mayo ranahambo ngasündeandeimbi-mayo. Rani ser wori ranana nindou ai worimbo-rumbo-yomopoani. Asu rani-moatükuni ranai hifini nafiyombo-yopoani, nga wani. 12 Krais ai moai meme hori asu burmakau hori ra semündü haya Godimbo saimbohündambo kefuai hüfu, nga wani. Nga asu aiana ahandi hori rani-randi semündü hayambo Godimbohünda sehefembo God nimarumbe Safambe Hondü mamimbo yangriyu kefuai mahüfu sihefimbo koadürümbo-koadürümbo ni ngombo aboedambofe-munimbohünda. 13 Nga nindou bidifiri ai Godindi himboahü moaruwai fiyei ana, asu Godimbo sihou-rundeimbi bogori ranai meme hori, burmakau anamindi hori, asu burmakau yikimindi weindambo mandifimbi-hündi hasüfi rani amboani ahei-wami bubumafoarunda, asu rani-moatükuni ranambo nindou ahei moaruwai fi ra Godindi himboahü aboedi tükümehindi. 14 Nga Kraisindi hori ana rani-moatükuni hohoanimo ranahambo ngasündeandeimb-ane. Sapo Kraisindi fiambe ana moai moaruwai hohoanimo ra akidou-amboani nimarö, nga wani. Asu sapo Yifiafi koadürümbo-koadürümbo nimarö-wembü ranahandi nginindi-namboyö Krais ahandi fi ni ngombo hohoanimo ra

Godimbohünda ninihondi hifokoe fe asihefeyo nou yare hifokoare masihendo. Ranimboane ahandi hori ranai ngiri sihefi fi moanambühi rani yangiri popoaindihendi, nga wani. Nga aiana sapo sihefi hohoanimo moaruwai ngusüfoambe popoi-marthemuna asu sihiri horombodidi fehefekoate ahinümbi hohoanimo moai süngurihundi. Ranimbo-animbo asu sihiri God yangiri nunguweimbi ahandi ratüpurü aboedi rani yangiri ratüpurü-ndemboyefi.

Kraisindi hori ranai simbori hoafi femindi sihefe ranahambo nginimaramindo

¹⁵ Ranimbo-hündambo Krais mamii ranaiyu simbori hoafi femindi sihefembo moatükunü ra didiboadore semündü tüküfi weindahimareandi. Rananimbo asu nindou daboe diboniyu-ndüreimbi koadürümbo-koadürümbo yangoroweimbi aboedi moatükunü ahei ape ai nimorimbo segodürimbo horombo hoafimareandürü ra ndahümündimboyei. Ndanimoatükunü ra yare yahurai tükümbifeyowamboane. Sapo Sisas ai yifiyuhü nindou moaruwai mamikari hohoanimomayei ranambeahindi aboedambo-mareandürü ai weangurühididi hoafi femindi sihefe ra yangoro-ambe ramarhindimbo-hünda.

¹⁶ Nindou düdi ai süngunambo yifindamboyahi yahuhaya, asu ahandi napo ra nindou ngorü ai mbisemündu-wamboane yahuhaya, pepafihü sürü pare asihendi ranana sapo ninimoatükunimboyo hoafi femindi asihefeyo nahurai-ane. Nindou ranahandi nimori ai hoafi femindi sihefe hoafi ra süngure huhü

afindandi-mayo napo ra asemündu ana, nindou bidifiri ai hoafindeihya, nindou ranai yifimayu mbisei. ¹⁷ Nindou ranai rani-moatükunî sihendeimbi-hündî süngunambo ai yifayu rananimbo rani-moatükunî ranai mamî anihondumbo tükündifemboe. Nga asu nindou ranai yare hoafi firamündî shai mbura awi yifikoate yangiri anüngu ana, ahandî hoafi femindî shife moatükunî ranai moanî yare yangoromboane. ¹⁸ Ranimbo-hündamboyo weangurühididî hoafi femindî shife ranai amboanî horinambo yangirane rani hoafi ranahambo ngineminimbohünda yaru marundî. ¹⁹ Weangurühî Moses ai munguambo nindou ranaheimbo God ai nindumbo rani-moatükunî yangiranimbo süngundihündî yahuhaya ahinümbî hohoanimo hoafi sürü papire masihendî ranahambo wataporimbo-marandî. Ranîyu asu ai burmakau anamindindambo horî memendambo horî ra semündü himonî fongoeffi mbura hisip nîmî düdü didareimbiyo asu hamburî sipsipindî ninendî bidifiriyo rani-moatükunî ranambo ahinümbî Buki-mayo ranîwamî füsîhai-füsîhaimarandî nindou munguambo ranahei wamî kameihî. ²⁰ Ranîyu ai hoafiyuhü yahuya,

“Horî ndanamboanimbo sapo God ai hoafi firamündî shendühî rani-moatükunî ra randîhi süngundihündî yahuhaya hoafimendürî ranahambo nginindamindimboe,” *Kisim Bek 24:20* mehu. ²¹ Mamî yare ramareandî yahuraiyu Moses ranai horî ra semündü haya, hoafi

femɪndɪ sɪhefe ser worɪ asu munɟu moatükunɪ ranambe yangrowanɪ Godɪmbo didibafife-rambo moatükunɪ-mayo ranɪwamɪ kameihɪ füsɪhai-füsɪhaimarandɪ. ²² Anɪhond-ane, sapo ahɪnũmbɪ hohoanɪmo ranai hoafɪyowohü yahoya, “Munɟuambo moatükunɪ ranana horɪnambo yangɪrɪ-anɪmbo popoaindɪhendani asu asükai aboedɪndɪmboe,” meho. Asu horɪ peyohü popoihefe-koate ana, God ai ɲɟɪrɪ amboawi mbüsu nindou-yei hohoanɪmo moaruwai ranahambo.

Kraisɪndɪ yɪfɪ ana moaruwai hohoanɪmo awarɪhoendühane

²³ Hɪfɪnɪ rotu ser worɪndɪ moatükunɪ ra sɪsamɪ nahurai-ane, ɲɟa anɪhondü hamɪndɪ moatükunɪ sünambe ɛɲɟoro. Ranɪmbo-hündambo-anɪmbo munɟuambo hɪfɪnɪndɪ moatükunɪ ra horɪnambo popoihefe ranambo aboedɪ tüküfemboane. ɲɟa sünambeahɪndɪ hondü moatükunɪ ɛɲɟoro ranai ɲɟasündeandeimbɪ horɪ ranɪnambo yangɪrɪ aboedɪ tükümbɪfeyo-wamboane. ²⁴ Sünambe anɪhondü hamɪndɪ ɛɲɟoro ranahandɪ sɪsamɪ nindou ai sürühoeimbɪ fondɪ nafɪru hɪnɪɲɟɪmarundɪ ranambe ana moai Krais ai kefuai hu, ɲɟa wanɪ. ɲɟa sapo sünambe fondɪ hondü-mayo ranambeahɪyu ai Godɪndɪ hɪmboahü sɪhefɪmbo-hündambo kameihɪ tüküfimbo ranambeahɪyu ai kefuai hüfu anɲɟu. ²⁵ Suda-yomondɪ Godɪmbo sai-randeimbɪ bogorɪ adükarɪ ranai ana ser worɪ moanɪ safambe hondü ranambeahɪyu ranɪ-poanɪ horɪ semündü

haya moani mamimbo yangiri himbani mami-
 mam randuhi kefuai hufu marandi. Nga Krai-
 ana ai moai ahandi fi ra Godimbo saimbo
 afindimbo kefuai hufu randi, nga wani. ²⁶ Rani-
 moatukuni ra rambarea-mbonana, Krai ranai
 tihirifo afindimbo semundu ra hu-humbo God
 ai hifi, sunu asu mungu moatukuni ra nafirand-
 ambe amboani tukufi, nga wani. Nga asu moani
 ai mamimbo yangiri hamindi munguambo si
 aho ranahambo kameih tukufemboane ndeara
 bidifiranambo si ranai tukufembo yangriyo-
 ambe. Moaruwai hohoanimondi nginindi
 engoro ra Krai ai ahandihoari Godimbo
 shefimböhünda yifiyowohü awarihefembo-
 hündamboyu tukumefiyu. ²⁷ Munguambo nindou
 moani mamimbo-animbo awi yifiyo mburumbo
 asu sungunambo God ai yibobondeambui.
²⁸ Mami yare yahuraiyo Krai amboani ahandi fi
 ra Godimbo shefimböhünda moani mamimbo
 yangiri nindou afindi ranahei moaruwai
 hohoanimo ra raganambo-femböhünda
 yifimayu. Asukaiyu ai tükefiyu ra moaruwai
 hohoanimo ranahambo gogorihembo
 yifimboyupoani, nga nindou didiyei ahambo
 tükumbifiyu sei hehi himboayei hei ranaheimbo
 aboedambo-fendurimbo-animbo tükündüfimbui.

10

Krais ai mamimbo yangiri yifimayu

¹ Suda-yeimayo ahinumbi hohoanimo ranana
 sapo nine-moatukuni aboedi sungunambo
 tükufemboayo ranahandi-mayo sisami yifiafi
 nahurai-ane. Asu nindou ai ahinumbi

hohoanimo süngur+hi-rühündeimbi munḡuambo
 himban+ aho ra ahei moaruwai hohoanimo
 ranahambo-hündambo Godimbo nin+hondi
 hifokoar+hi s+hehi ar+hündi. Nga ran+
 hohoanimo ḡg+r+ nindou Ape sowana hei
 ar+hündi ranaheimbo munḡuna aboedambo-
 ndeandüri. ² Nga ah+nümbi hohoanimo
 süngu nindou-yei moaruwai hohoanimo
 ranahambo raguanambo-reandüra ai aboedi
 sürühehindeimbi tükümbehi-mbonana, asu ai
 ḡg+r+ moaruwai hohoanimo ranahambo hütıyef+
 sei hehi hei r+hündi. Rambefe-mbonana, asu
 munḡuambo Godimbo nin+hondi hifokoefe
 hohoanimo ra rüh+safi h+n+ḡg+r+his+. ³ Nga
 asu Godimbo hifokoefe s+hefe hohoanimo ra
 munḡuambo himban+ yar+hi p+yei ar+hü hei ahei
 moaruwai hohoanimo ranahambo hohoanimo
 kor+foefe-ndür+imbohünda. ⁴ Nga burmakau hor-
 ane asu meme hor-ane rani-moatükun+ ranai
 ana awi ḡg+r+ moaruwai hohoanimo ranahambo
 raguanambo-ndeandi.

⁵ Ran+imbo-hünda Krais ai ndeara hif+na
 kos+imbo yahumbo ai Godimbo hoaf+yundühi
 yahuya,

“God, seana s+hambohünda nin+hondi hifokoefe
 s+hefe moatükun+ ran+imbo ana se moai
 yifir+yafi,
 ḡga se wandi fi-safi ran+randi refembohünda
 yaro masahawandi.

⁶ Seana nin+hondi s+hambohünda munḡuambo
 mandifeimb-ane,
 asu moaruwai hohoanimo raguanambo-
 fembohünda

ngorü-poani sîhambo sîhefembo moatükunî
ranimbo ana moai hîhîfî-hîhîfîyafî randî.

⁷ Ranîyahî asu ro yarîhe hoafîyahühîya, ‘O God, yinîyahî ro nda.’

Sapo sürü paru masîhoemo buk ranambe
wambohünda yare hoafîmayo.

Moanî sîhafî hohoanîmoayafî ranî-süngufembo-
hünda ro ndeara kosamboanahî,” *Buk
Song 40:6-8*

mehu. ⁸ Weangurühî ai yare hoafîyuhü yahuya,
“Seana moai yîfirîyafî randî sîhamböhünda
nînihondî hîfokoefe sîhefe asu mandîfe arandî
moaruwai hohoanîmo raguanambofembo
ranimbo ana,” mehu. Ahînümbî hohoanîmo
ra yanggorowanî ranî-süngumbo nînihondî
Godîmbo hîfokoefe sîhefe hohoanîmo ra yarîhi
arîhündî yahu Krais ai hoafîmayu. ⁹ Asükai ai
yare hoafîyuhü yahuya, “O God, yinîyahî ro
nda. Ro sapo se hohoanîmoayafî süngu yangîrî
süngufîhî refemboanahî ndanîmboahî,” mehu.
God ai muŋguambo wamîndafî Godîmbo sai-
rambo moatükunî ra gîgîranambo-reandühani,
asu Kraisîndî fi Godîmbo saimbo moatükunî
ranahandî fondîhü simborî kîkafoareandî.
¹⁰ Sapo Sisas Krais ai God ro hohoanîmoayahî
süngu yangîrî rambîreandamboane mehu ranî-
süngure haya asu ai moanî ahandî fi ra mamîmbo
yangîrî muŋguambo si aho ranîmbo kameihî
Godîmbo masîhendo. Rananîmbo asu sîhîrî
moaruwai hohoanîmo ranambeahîndî aboedî
sürühehundeimbi anîmboefî.

¹¹ Suda-yomondî Godîmbo sai-randeimbi
bogorî mamamî ranai ahandî Godîmbo
nînihondî mandîfe sîhefembo ratüpurî ra

mun̄guambo si rat̄upur̄iyuh̄ü moan̄i mam̄i ran̄i-moat̄ükun̄i rat̄upur̄i yanḡir̄iyu raro ra hu marand̄i. Nga asu ran̄i-moat̄ükun̄i rat̄upur̄i ranai ana awi nḡir̄i moaruwai hohoan̄imo ranahambo raguanambo-ndeand̄i. ¹² Nga asu Kraisa-ana moan̄i ai mam̄imbo yanḡir̄iyu yif̄iyuh̄ü ahand̄i fi ra God̄imbo mas̄ihendo mun̄guambo si moaruwai hohoan̄imo ra raguanambofembo-h̄ünda. Ranani asu ai haponda God̄ind̄i war̄i hond̄ü waran̄i amaru. ¹³ Ran̄ih̄ü ai God̄imboya, ai wand̄i h̄ürüt̄umb̄i nindou ra wand̄i yir̄imbo hoareh̄i h̄in̄nḡimb̄ireand̄i yahuhaya h̄ifanda amaru. ¹⁴ Ai moan̄i mam̄imbo yanḡir̄i yif̄iyuh̄ü God̄imbo fi ahand̄i ra sihend̄üh̄i asu ran̄inambo ai nindou ranaheimbo moaruwai hohoan̄imo ranambeah̄ind̄i s̄ür̄hend̄ür̄i h̄in̄nḡi-mareand̄üra ai koad̄ür̄umbo-koad̄ür̄umbo ndor̄ihehi an̄imboei.

¹⁵ Yifiafi Aboed̄i ranai-amboan̄i ranahambo an̄ihond̄-ane meho. Nga ai Baibor-ambeah̄i weangur̄ih̄i hoaf̄iyowoh̄ü yahoya,

¹⁶ “Haponda awi süngunambo-an̄imbo Israer nindou-bab̄id̄imbo, ndan̄i hoafi fem̄ind̄i sihefe ndand̄ihe ndahurai-an̄imbo rand̄iheamboyah̄i,” Adükari ra mehu.

“Ro wand̄i-mayo hohoan̄imo ahei hoan̄imoambe h̄in̄nḡind̄iheand̄üh̄i asu ahei nḡusüfofihi s̄ür̄ü pap̄ind̄ih̄i h̄in̄nḡind̄iheamboyah̄i,”

Jeremaia
31:33

mehu. ¹⁷ Ran̄iyu ai n̄nḡofi hoaf̄iyuh̄ü yahuya,

“Ro ahei moaruwai hohoan̄imomayei-ane

asu moaruwai hamindî moatükunî hondü yarîhi
 arîhündî
 ranahambo amboawiyei mbisahî ngîrî
 gedambo hohoanîmondahî,” *Jeremaia*
 31:34

mehu. ¹⁸ Asu munğu ranî-moatükunî hohoanîmo
 ranahambo amboawiyei ehu ana, asu moaruwai
 hohoanîmo raguanambofembo Godîmbo
 nînihondî hîfokoe fe sîhefe hohoanîmo ranai
 ngîrî asükaindo tükündîfe ndandî.

¹⁹ Nga ranîmbo-hündambo-anîmbo wandafî
 mamî, awi Godîmbo sîhefe bogorî adükarî
 ai moanî Sürühoeimbî Hondü Fondî ranambe
 kefuai hu arandî nou sîhîrî amboanî moanî
 hîmbokoate God nîmaruambe Sisasîndî horî
 süngumbo keboehu ngemboyefî. ²⁰ Sîhîrî
 ranambe keboehu ngemboyefî sîmborî nafî
 ranî-süngü. Sisas yîfîyuhüyu ai hoearî Godîndî
 nafîtambehü mapenîngo ranî mbusümo
 nafî hîfombo yangîrî nîngoweimbî nafî ra
 sübüdîmarîhendî. ²¹ Ranîmboane hapondanî
 ana sîhîrî Godîmbo Sai-randeimbî Bogorî
 Adükarî Godîndî worî sünambe ranambeahîndî
 nindou hîfanda-randeimbî bogorî anüngu.
 Ranai Sisas-ani. ²² Sapo aiyu ahandî horîna
 sîhefîmbo moaruwai hohoanîmo sîhefî
 ngusüfoambe ranahambo sîhîrî hütî-aneftî
 yarîhu arîhundî sefî-rîhundeimbî amaro ra
 popoai-marîhemunî. Asu sürühoeuweimbî
 hoenambo amboanî kameihî sîhefî fi
 hundürümaramunî. Ranîmbo-hündambo-
 anîmbo sîhefî ngusüfoambe moaruwai tîkai
 hohoanîmo amaro ra raguanambondîhu
 mbundîhu asu sîhîrî moanî anîhondümböfe

hohoanimo ranı yangrı ndahumündefi hohu
 God sowana akımı sühündahu ngefımboane.
 23 God ai aboedi moatükunı süngunambo
 sıhefımbo saimunımboayu ranahambo
 horombo hoafımareandı. Ranımbo sıhırı
 hoafıyefı arıhündı ranahambo awi nğınındı
 nımboefımbo hımbondefımboane. Awi ahambo
 sıhırı randeambui mbısefi anıhondümbon-
 dıhumboane sapo God ai hoafıyumbühündı
 ai randeambuimbo-hündambo wambo. 24 Awi
 sıhırı mamamı wandafı mamı ranaheimbo
 hohoanimo-ndefımboane. Asu nındou ai
 simborı fehefe asu nğusüfo pefe hohoanimo
 ra ahei hohoanimoambe botındıhumboane.
 25 Awi sıhırı ana wandafı mamı-babıdı mamühi
 fandıfe hohoanimo ra refe hınıngıfepoanı rühi
 sapo nındou amurı bıdıfırı raweahı arıhündı
 nou, nğa wanı. Nğa se hoeırıhimboanei
 bıdıfıranı sı ra ndeara akımane. Nğa ranımbo-
 hündambo-anımbo asu sıhırı nındou bodımondı
 ranahei nğusüfoambe hohoanimo nğınemındı-
 ndürımböhünda tıngırıfondıfi ngefımboane.

*Godındı Nımorı ranahambo daboadanambo-
 fıpoanı*

26 Asu sıhırı Kraisındı-mayo anıhondü
 hoafı ra fıfırıhu mburıhu, moanı sıhefi
 hohoanımonambo yangrı hefühında,
 ranınambo moaruwai hohoanimo ranı-
 süngu peahu ahefi ana, moai nğorü-
 poanımbı hıfokoefe Godımbı sıhefeyoanı asu
 ranambo hohoanimo ra raguanambofembo
 yangoromunı, nğa wanı. 27 Nğa sapo Godındı
 yıbobofemunımbo sı tükündıfeyowohü nındou
 Godındı hürütümbı ranaheimbo nğınındı

hamindi hai ranambo tikirindandurimboe ranahambo yihimboyefuhi himboayefi rani yangir-ane engoro. ²⁸ Nindou dudi ai ahinumbi hohoanimo Moses masendi ra himboriyowohu sungufekoate-ayu ana, nindou yimbuyafani asu ngimiyomo ai rani-moatukuni ra ai ramareandi sei hoafiyeiani moani amboawi yaho-koate hifokoarhi marihundi. ²⁹ Asu nindou dudi ai Godindi Nimorimbo daboadi hihirariri ana, se ranahambo nungurhi hohoanimo-yeihyeia? Nindou ranai ana awi afindi tirifo saf-animbo ndemundumbui. Kraisindi-mayo hori ranambo Godindi hoafi femindi sihefe ranahambo ndomarhendi. Hori mamani ranamboyo nindou ranahambo hohoanimoambe surheri hinungimarer-anesi. Nga asu nindou ranai hoafi femindi sihefe hori-mayo ranahamboya, rani-moatukuni ana moan-ane, nga ndorhoeimbi moatukuni hamindiyopoani yahumbu nindou-ani. Ranani asu ai Yifiafi moani hipoambore-randeimbi ranahambo moaruwai-moaruwaimboareandi. ³⁰ Sapo sihiri fifirihundi Adukari ai yare hoafiyuhu yahuya,

“Nindou moaruwai hohoanimoeyiani rani-sungumbo simbori tirifo sai ana, wandi ratupur-ane.

Ro simbori tirifo ndeheamboyahi,” *Io 32:35*

mehu. Asukaiyu ai nihofi ngoru hoafiyuhu yahuya,

“Adukari ai ahandihoar-animbo ahandi nendi ra yibobondearumbui,” *Io 32:36*

mehu. ³¹ Yangiri koadurumbo nungumbu God ai nindou kikihemindimbo ra yihimbombu

moatükun-ane.

*Anihondümbofe hohoanimo ra nginindi
kikihindi-humindex-mboane*

³² Sapo ranimoatükunisiheimbo-so horombombo tüküme Feyondürü ranahambo se hohoanimondei! Godinidimayo si aboedi siheimbo boakifoa-reandürambe ranimbusümo maho ra sapo se tinirifo afindi tüküme fendüra awi tinirifo ranambe hütihütimayei hei-ane. ³³ Se ranisimboaninimboei-ambe ana ngoambo nindou bidifiri ai siheimbo nindou himboahü moaruwaimoaruwaimbo-rhindürühi tinirifombü hohoanimo masahündürü. Asu se ngoambo nindou ai tinirifo asahümündi ranibabidimboyahindühi se ahei mbusümo nimboeimbo ai tinirifoayei ra farihehi-ndürühanei. ³⁴ Ranıyei asu se nindou karabusambe nimboeimbo tinirifoayei nou se-amboanı ai-babidimbotinirifomayei. Asu nindou bidifiri ai shei napo ra ngoambo fufurühümündi hündüranı asu se ranimbo hihifi-hihifiyeihı aheimboya, ‘I ambirihündı ana,’ sei hehi warı hürühümündıanı ai sahümündi marıhündı. Se ranimoatükunı ranahambo ramarıhindı ra, sapo shei aboedi moatükunı hondü koadürümbo-koadürümbo yangoromboayo ra fifirıhi hehimbo-wambo.

³⁵ Ranimbo-hündambo awi se shei nginindi hamındı anihondümbofe ho moatükunı-mayo ra warı-hündühümündimboyei, nga yowanı. Nga nimboe ranimoatükunı ranahambo takınanımbı God ai aboedi adıkarı moatükunı ro ndeheamboyahı mehu ra ai ndembui.

36 Ranimbo-hündambo-animbo God ai nine-moatükunî saimbo horombo hoafimareandî ra semindimbohünda awi se moanî sapo God ai nine hohoanimo hohoanimoayu ranisüngu yangirî himboarinambo hibadihumbo ratüpurindei. 37 Sapo Baiborambe God ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Awi gedamboyo-poanî, nga nindou sapo tüküfembo-mayu ranai tükündifimbui.

Ai ngirî gedambo hihinîngindeandî.

38 Ro hohoanimoayahî ranisüngu yangirî rarihindeimbî nindou wandî, awi ai wambo anihondümborîhindürühî mbînimboei-amboane.

Nga asu nindou düdi bîdifirî ai wambo anihondümbofe ranahambo sisirefiyu ana,

asu ro ngirî nindou ranahambo wudîndîhinî,”

Habakuk 2:3-4

mehu.

39 Nga asu sîhirî ana Godimbo anihondümbofe hohoanimo ranahambo sisiriyahundühî awarîhehundeimbî nindou-yefîpoanî, nga wanî. Nga awi sîhirî ana Godimbo anihondümborîhu hefühî aboedambo-yahundeimbî nindou-aneftî.

11

Anihondümbofe hohoanimo nimîndî hoaf-ane

1 Sapo anihondümbofe hohoanimo ranana ninî-moatükunîmboyo himboayefî ra tükündîfemboe ranahambo sîhirî didîboadorîhu fîfirîhundî. Ranî-moatükunî ranana sîhirî ngirî sîhefî himboarinambo hoeindîhundî, nga moanî hohoanîmonambo yangir-animbo

rani-moatükunî ra anihondü mbenğori mbisemboyefî. Hohoanimo ra anihondümböfe hohoanimo-ane. ² Horombo amoao ahei anihondümböfe hohoanimo ranimbo-hündambo God ai aheimboya, nindou aboedi mbumund-anei mehündürî. ³ Sihefi anihondüfe hohoanimo-mbohündambo fifirihumboayefî sapo God ai hoafiyuhü ahandî hoafinambo sünü hifi ra nafimarandî ranahambo. Nga ranimoatükunî ra nafimaranda himboarinambo hoeiarhundî ai moanî hoeifekoate moatükuninambo randî ramareandî.

Aber, Enok asu Noa ai Godimbo anihondümbomariwürî

⁴ Aber ahandî anihondümböfe hohoanimo-mbohündambo ai Godimbohünda ninihondî hifokoare mamandeandî. Ai ramareandî ra Ken ai ramareandî ranahambo ngasünde haya Godindî himboahü moanî aboedi hamindiyö. Asu ahandî anihondümböfe hohoanimo-mbohündambo God ai ahamboya, aiana nindou moanî mbumundî hamind-ani mehu hoafi ra Aber ahambo maho. Raniyu asu God ai nine-moatükunî Aber ai ahambo masagado ra hihifi-hihifiyu marandî. Aber ai yifimayusi, nga awi ahandî anihondümböfe hohoanimo rani-süngumbo hoafi yare hoafiyö ara ho.

⁵ Enok ahandî anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo nimoamo maserümünduwa asu ai yifi-koate gedühi manüngu. God ai maserümündu-wambo asu nindou didai moai ahambo hoeirirî. God ai Enok ahambo semündü hafokoate-yuambe rani-simboanî ahambo hoafiyuhüya, 'Ro hohoanimoayahî rani-süngu yangirî süngumara

hu,' mehundo. ⁶ Nga nindou Godimbo anihondümböfe-koate-ayu ana, asu ahambo God ai ngiri siaondifiyu. Nga nindou düdi ai Godindi fikimi sühüfembo hohoanimoayu ana, God ai anüngu ranahambo anihondümbö-mbireand-amboane. Sapo God ai nindou düdi ahambo hüti-hütiyuhü kokoarüri ranahambo takini segodombo ranahambo kameih anihondümbö-mbireand-amboane.

⁷ Noa ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai n-ne-moatükun sünguna refeyowan tüküfemboayo ra Noa ai hoeifekoate-yuambe ranahambo ahini hoafirürühiya rani-moatükun tükündifemboe mehu. Raniyu ai Godindi hoafi ra himboriyu mbura, moani ai hoafimayu süngu sip afindi ra nafimarandi ai ahandi aborüdi-babidi ranambe kefoehi nimareimbo aboedamehindi-mayo ra. Raniyo asu ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai ahamboya seana nindou mbumund-anafi mehundo. Rani-süngu nindou muṅguambo ahambo anihondümbö-arihori ranahambo refemboayu nou. Ranimbohündamboyo asu Noa ai muṅguambo nindou ndani hifihündi ranaheimbo nindou moaruwai-anei yaho nafuiyombo nou ramareandi.

Abrahamindi hoaf-ane

⁸ Abraham ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo hidibori nafini hifi ṅgorü segodimbo koehefimbo mehu ra himborimayu. Ai ahandi hifi hondü hiniṅgire haya moani fifirifekoate nahanafimbayahi nda ahahi yahuhaya sirimbirowohü mahu.

⁹ Ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo hifi ngorü ndahandomboyahi yahu horombo hoafimayu rani hifambe hidibo-hidiborihoei manüngu. Raniyu ai hifi ranihü ser worambe manüngu sapo Aisak ahandi nimori, asu Sekob Aisakindi nimori marne mam rani hifi God ai sünguna dagapiraninngomboayafan nou. Nga ahafanimo amboani God ai rani-moatükuni segopirimbohünda horombo hoafimareapiri. ¹⁰ Abraham ai ser worambe manüngu, nga ngoafi adükari koadürümbo-koadürümbo ninngoweimbi God ai ahandihoari nafimbo hohoanimoyu mbura nafimarandi ra hoeifemboyu himbomayu hu.

¹¹ Sara Abrahamindi nimorehi ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda ai ahandihoari amboani purüsü nimori-koate ninngo ho-hombo boagiri-mayoyosi, nga asu God ai ahambo nginindi masagado nimori wakemindimbo. Raniyo asu Sara ai yare hohoanimoyowohüya, God ai nimori wakindandimboyafi yahu horombo hoafimayu ra ai anihondümboyu hoafimayu, nga ai rani-süngundeambui, yahohaya hohoanimomayo. ¹² Raniyu asu Abraham ai ndeara boagiriyuhü yifimbo yangirimayusi, nga asu ai afindi nimori burayo ranahei amoaomayu. Nimori nindou mam yangiri ranahandambo-hündi burayo ra moani afindi tüküfeihyo sapo mupui sünambe engorü asu gudikikiri tapuiyowa kikifekoate engorü yahurai tüküme Feyo, God ai ahambo horombo hoafimeindo nou.

¹³ Nindou mungu ranai Godimbo

anihondümborihori heimbo sünguna yifimayei. Ai ndani hifihü nimboei-ambe awi moai sapo God ai aheimbo aboedi moatükun segodürimbo horombo hoafimayu ra sahümündi, nga wani. Nga moani ai anguni nimboeimbo himboar-nambo yangiri hoerihindühi hihifi-hihifimayei. Raniyei ai weindahi yarihi hoafiyehi seiya, 'Ro ndani hifihü nimboefani ro ngorü hifihündi hidibori nindou nou-anefti, moani bodifombo ndani hifihü animboefi,' masei. ¹⁴ Nindou ai yarihi yahurai hoafayei ana, sibirirandihu hohoanimo-ndefihüya, aiana ahei hifi hondü aboedi hamindi rani hoeifembo seimboanei yarihi yahurai hoafayei mbisefimboane. ¹⁵ Nindou ranai ahei hifihü weangurühi nimboei mburihü ra hinngirih hehi ngoründühi nimboembo weangurühdidi hifi ranahambo hohoanimo pambarhi-mbonana, awi ai koadürana hihiriyahi hei. ¹⁶ Wani, nga ai sapo hifi sünambe engoro hifi ndanihü ngasündareandi rani hifinamboyei hombo sei-hehi hohoanimomayei. Ranimbo-hündambo-animbo asu Godimbo ai shefi God-ani seimbo ra God ai ngiri aheimbo amoanngi-ndundüri sapo hifi ranifih aheimbo ngoafi adükari nafira hinngi-mareandambo wambo.

¹⁷ Abraham ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo yari hoeimariri ranambo asu ai ahandi nimori Aisak ra Godimbohünda hifokoefi shefimbo hohoanimomayu. Abraham ranahamboyu God ai nini-moatükunimboyu ahambo refimboayu ranahambo horombo

hoafimarira fifirimareandi. Nga asu Abraham ai ahandi nimori mamî hamindi-mayu ranahambo Godimbohünda hifokoefi sihefimbo hohoanîmomayu. ¹⁸ Sapo God ai Abrahamimbo Aisak ranahamboyu horombo hoafirirühi yahuya “Aisak ranahandambo-hünd-animbo sihafi amoao mamî afindi ra yagodimboe sa horombo hoafimarîheanîni,” mehuyosi, nga asu ai ahandi nimorimbo hifokoefimbo hohoanîmomayu. ¹⁹ Abraham ai yare hohoanîmo-yuhüya, Aisak ai yifayu ana, God ai yifihündi botindirümbui yahuhaya hohoanîmomayu. Nga moani hoafimbo randihu hoafindefihüya, Abraham ai ahandi nimori yifihündi nou hihiri maserümüdu mbîsefimboane.

Aisak, Sekop asu Sosepî-yomondi hoaf-ane

²⁰ Aisak ahandi anihondümbofe hohoanîmo-mbohünda ai ahandi nimori yimbu Sekop Isombo aboedi didiboado-mareapiri. Ai hoafi raninambo ninî-moatükuniyo ahafanimbo sünguna tüküfemboayo ranahambo hoafimayupiri. ²¹ Sekop ahandi anihondümbofe hohoanîmo-mbohünda ai ndeara yifimbo yangiri-yuambe Sosepindi nimori yimbu ranahafanimbo aboedi-aboedîmareapiri. Ai ahandi ninînimî wafu ranîwamî kîkîhamündü amofihü Godimbo seana Adükari aboedi hamînd-anafi yahuhaya hîhîfîmarürî. ²² Sosep ahandi anihondümbofe hohoanîmo-mbohünda asu ai ndeara yifimbo yangiri-yuambe hoafiyuhüya, süngunambo Israer ai Isip hîfi hîningîndîhi hehi ngorü hîfîna

ņgeimboyei mehu. Asu ai yifindua ahandi hamindi ranahambo nungundihi-nungundihi-mandi hundi yahuhaya hoafimayundi.

Mosesindi hoaf-ane

²³ Mosesindi hond-afindi ahafe anihondumbofe hohoanimo-mbohunda ai ahafe nimori Moses ra wakirindife mburina aboedi hamindimayu ranimboane asu nindou adukari bogori Isip hifi hifandarandi ranahandi ahinumbi hohoanimo ranahambo yhimbokoate ngimi amoamo weindahifikoate sowarindife manimbafe. Sapo nindou adukari bogorindi ahinumbi ranane nda: Suda-yafe nindowenihini mori munju hifokoambirihind-amboane.

²⁴ Moses ahandi anihondumbofe hohoanimo-mbohunda ai adukariyu mbura se wambo ana Isip-yafe nindou adukari bogorindi nimori Ferondi nimor-ani mbisahundirimboyei yahuhaya hohoanimomayu.

²⁵ Moses ai sapo Godindi nendambo ngoru nindou ai moaruwai-moaruwaimbo-marhindura afindi tirifoaye rani-babidimbo yahurai refemboyu hohoanimomayu. Nga asu ai moai bodifombo moaruwai hohoanimo sungu hihifi-hihifimbo hohoanimoyu.

²⁶ Krai ranahambohunda Mosesimbo amoanngumbi hoafi hoafi-yahindowani ai munguambo kaki, hoari, nginindi moatukuni napo Isip hifihu engoro ranahambo ngasundeamboayo yahuhaya hohoanimomayu.

Raniyu ai sungunambo God ai ahambo tirifomayu rani takini aboedi moatukuni segodimbo-mayu ranimbo himboapomayu.

²⁷ Moses ahandi

anihondümbofe hohoanimo-mbohünda asu ai Isip hifi hiningire haya Isipihündi nindou bogorindi nginindi ranahambo yihimbokoate mahu. Nindou Godimbo hoeifikoate-mayu ra Moses ai hohoanimonambo yangiri hoeimariri ranimboyu nginindi yangiri manungu hu. ²⁸ Ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda nindou aheimbo Pasofa si ra botimareandi. Si ranifihisi sipsip hifokoaru mburumbo yipurifihisi hori kükihoemonda, God ai sünambeahindi nendi amonjo nimorisi hifokoe-fembohünda koamaritherü ranai Israer nindou ranahei fikimi akimi hokoate-mbiyuwa yahuhaya se rani-moatükunisi ra yaru mehupurisi.

Israer afindi ai Godimbo anihondümbo-mariorisi

²⁹ Israer nindou ahei anihondümbofe hohoanimo-mbohünda ai Hamburisi Siriwara bamarishehindi moansi hifi yangiri süngunu. Isipihündi nindou ai randihu badihehu yahomo houmbo raweafundane, hoe ranai koadürükoadüreandühi titiporikomareapura yifisafimemo. ³⁰ Israerihündi ahei anihondümbofe hohoanimo-mbohünda Godindi nginindinambo Seriko ngoafiyafe ginirisi ra tiboai pindimboe sei hehi ginirisi ranahambo 7 ambe-ramindeimbimbo wakiyeyi wakimarisinda tütifoai pimayo. ³¹ Rahap nimorehisi nindowenihisi birabiriyorandeimbi ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda ai Israerihündi nindou yimbu ngoafisi kosemindimbohünda samongorimbo tükümeFINEANDA aboedi

h+hifi-h+hifi+na wor+n+mareap+r+i. Ran+imbo-
hündamboyo ahambo moai h+fokoarundi
nindou God+imbo an+hondü-mbofekoate-yeimbi
h+fokoako-mafoarundü+r+ranambe.

*God+imbo an+hondümbor-r+horeimbi
ranaheimbo t+i+r+i+fo tüküme Feyondü+r+i*

³² Awi ro n+n+i hoafi ngorü s+heimbo
hoaf+mandah+i n+gaha? Si moai gedühi n+n+ngo ro
Gideon, Barak, Samson, Septa, Defit asu nindou
mun+gu God+indi hoafi hoaf+yomo-rundeimbi-
memo ranahamumbo hoaf+yombo, n+ga wani.

³³ Nindou ranai ahamundi an+hondümbofe
hohoan+mo-mbohünda nd+i+fo nindou-bab+i+d+imbo
yifiar+i-yomombo asu ai hamar+hoemo. Bi+d+i+f+i+r+i
ai mbumundi hohoan+monambo yang+r+i
nindoumbo hifand+marapuri asu ai n+n+i-
moatükun+imboyo God ai saimbo horombo
hoaf+mareapur+i ra masowandümo. Ran+yomo
bi+d+i+f+i+r+i ai adükari n+mambeah+i n+n+hond+i
ahand+i ndü+r+i raion ranahand+i yafambe tapiru
k+k+h+i+maründümo.

³⁴ Bi+d+i+f+i+r+i ai y+i+h+imbo
s+s+reandeimbi hai n+g+n+nd+i-ham+nd+i ahamundi
hürütümb+i püpimaranda mahoro ra di+k+iru
mamandundi asu bi+d+i+f+i+r+i aboedambomefund+i
ranambeah+nd+i ahamumbo pisaonambo
hifokoeffepur+imbo mehomo. Nindou ran+imemo
ai ham+nd+i kem+nd+i+koate-memos+i, n+ga asu
süngunambo ai ham+nd+i n+g+n+i+maründümo. Ai
yifirambe moani t+i+taboari-hoemondü+h+yomo
asu ai nd+i+fo nindou-yomond+i har+nd+i+fo nend+i
ranahamumbo wamafandüpur+i. ³⁵ N+i+morehi
bi+d+i+f+i+r+i ahei an+hondümbofe hohoan+mo-
mbohünda ahei fik+i+m+i+n+nd+i y+i+f+i+yomondeimbi

yangiri+yafu marunda sahüpurümündi
 marihündi. Bidi+fi+ri ai karabusambe
 Godimbo daboadanambo-arihori ana, aboeda
 ngeimboyei, nga ai moei masei ranimboanei
 asu nindou ngorü ai ahei fi moaruwaimbo-
 marihindüra asu yifimayei. Nindou ranai
 aboedambofe yiboarukombo süngunambo
 yifiyei mburihü yifihündi botiyahi yangiri
 aboedi niñgombo-mayo ra hohoanimoyeihi
 aboedambofembo yiboarukomayei. ³⁶ Asu
 bidi+fi+rambo hoafinambo moaruwai-
 moaruwaimborundüri asu bubumarundüri
 asu bidi+fi+rambo seninambo hüputüpu-
 ri+houndüri karabus-ambe hininçimarundüri.
³⁷ Bidi+fi+rambo nimoeinambo pütüyomondühi
 bubumarundüra yifimayei. Bidi+fi+rimbo
 sonambo yimbu kikirundüri sihoundüri asu
 bidi+fi+rambo pisaonambo hifokoarundüri
 sihoundüri marundi. Bidi+fi+ri ai aheimbo
 moaruwai-moaruwaimbo-rihindürühi tiñirifo
 masahündüra moani napo-koate sipsip hoeari,
 meme hoeari rani yangiri güdühi sahümündi
 hehi hahabodei wakimarihindi. ³⁸ Sapo ai
 nindou aboedi hamindiyei, nga asu nindou
 hifi ranihündambo ai aboedi hamindi-yeipoani!
 Nindou ranai nimi wohi furikoate-yowohü,
 hifi wafuani hihiriyeyi wakirihindühi, nimoiei
 ambisambe hifi ambisambe ranambe nimboei
 marihündi. ³⁹ Sapo nindou munçuambo ranai
 Godimbo anihondumbo-marihori ranimbo-
 wambo God ai nindou aboed-anei mehu, nga asu
 ai God nini moatükunimboyo segondürimboane
 yahu horombo hoafimareandi ra awi moai

sahümündi. ⁴⁰ God ai sünguambo sihefimbo munḡu semunimboayu aboedi moatükuni hondü ra ndore sihai hayambo wamboyu asu nindou ranai boatei semindikoate-mayei. God ahandi hohoanimo ana yahurai-ane, sihefimbo munḡu ramareamuna aboedi simonḡori-humindefimboanefi.

12

Awi sihiri Sisasimbo yangiri himboari pandihuri anihondumbo-ndihurimboane

¹ Nga asu awi sihiri nungumandahua? Sihefombo ana nindou afindi ranai wakirihimunühi nine-moatükuni anihondumbofe ramarihindi rannambo sihefimbo anihondumbofe hohoanimo nafuimarihumuni. Ranimbo-hündambo-animbo awi sihiri sihefhoari nine-moatükuni sihefimbo nafi gurareamun ranane, moaruwai hohoanimo ḡinindi hamindi kikihi safaramndimuni ranane ra yihirindihu hohu, ḡusüfo ḡinindi foandihu hohu, sihefimbo hombo God ai nafi hininḡimareamun rasüḡu ḡefimboane.

² Awi sihiri Sisasimbo yangir-animbo himboari pandihuri ḡefimboane. Ai sihefi anihondumbofe hohoanimo nimindihani asu ai sihefi anihondumbofe hohoanimo rasüḡunambo nafindamündi hininḡi-ndeamunümbui. Ai nine-moatükuni tinirifo ahambo sowahi tükumefendo ranahambo awi ro nimi keimbi karihendeimbifihifimboanahi, nga i ambe ranimoatükuni ra hininḡindihia yahu, nga wani. Nga hihifihihifi afindi ai süḡunambo semindimboayu

ranahambo hohoanimoyuhü ai amoaninḡümbi moatükunimbo moan-ane yahuhü ḡḡinindî yare manüḡgu. Ranani asu ai haponda God munḡgu hiḡfanda-randeimbî ahandî ninmarifondî ahandî warî hondü waranî amaru.

God ai siḡhefimbo tinirifo asemuni ranana siḡhefimbo didiboado-femunimboani

³ Awi se Sisasimbo randîhi hohoanimo-ndahündo, sapo nindou moaruwai hohoanimoyeimbî ranai yiboaruko-rîhorühi moaruwaimbo-moaruwaimbo-marîhora moan-ane yahuhaya ḡḡinindî manüḡgu. Ranimbo-hündambo-animbo asu se-amboanî yahurai ninboei, ḡḡa se ranimoatükunî siḡheimbo tükündifeyoanî ḡḡusüfoambe garibindahindühi rühi randîhi hinḡḡinindîhimboyei. ⁴ Se

moaruwai hohoanimo ranahambo raguanambo-fembo sei hehi ranîbabidimbo hütihütiyeihaneisî, ḡḡa awi moai moaruwai hohoanimombo yifiariyeihî siḡhei horî ai piyo, Sisasindî horî ramefeyo nou. ⁵ Awi siḡheimbo

God ai ahandî ninmorî nou ḡḡusüfoambe kîkimifoeifeimbî hoafi wataporimbo-marandürî ra se mitanirî-hümündiai? Sapo Ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Wandî ninmorî, Adükari ai siḡheimboya ai didiboadondîhi hohoanimo-mbeyeia mbüsü haya ḡḡorü süḡḡunde randearanî se ahambo himborî yangrî himborindahündo.

Asu ai siḡheimbo didiboadi-fembohünda ninimboyo se tinirifo dagadüranî, ḡḡusüfo ninbindeimboyei.

⁶ Sapo Adükari ai nindou mamî ngusüfo parare-andî ana,

dîdîboadore arandî.

Asu nindou mamî asemündu ana,

ahambo wandî nîmorani yahuhü

aboedambohünda pakarîherü arandî,”

Sindaun 3:11-12

mehu.

⁷ Sîheimbo dîdîboadofe-ndürîmbohünda God ai pakari-hefendürîmbo mbüsüwanî ahandî nîmori nou, se moanî ngînîndî nîmboei. Ranahandambo hündî se tîñîrîfo asahümündi ana, ranî-moatükunî ra God ai ahandî nîmorîmbore-andürî haya rareandürühani. Hîfî ndanîhündambo boagîrî ai nîmorîmbo dîdîboado-fimbohünda moai pakarîherü randîyo?

⁸ Nîneafî nîmori sîhambo Ape ai ahandî nîmorîmbo noureanîni pakarîhefenîni-koateayu ana, awi se boagîreimbi nîmori hondüyafi-poanî, nga se boagîrî-koate nafînîndî nîmor-anafî.

⁹ Sapo sîhefî ape hîfî ndanîhündambo-memo ai sîhîrî mamîkari hohoanîmoyefanî pakarîhoumunanî ana, I aboed-anesî, nga ambîrîmunî sefûhanefî. Ranî süngumbo-anîmbo sünambeahîndî Ape ranahandî hoarehî safîndefühî ahandî hoafî süngundîhu-mboane, nga rananîmbo yangîrî nîboademboyefî.

¹⁰ Hîfî ndanîhündambo ape sîhefî ranai ana moanî ahamundî hohoanîmo süngumbo yinîhoar-amboanemo pakararîhoumunî. Nga God aiana sîhefîmbo farîhefembo ai ro sürühehea-ndeimbayahî yahurai tükümbeahînd-amboane yahuhayamboani rawareamunî.

¹¹ Ape ai pakararîhemunî

sihëfimbo aboedambo-hündambo rani-simboani ana sihiriri ngusüfo nimbiyefühi ngiriri hihifihihifindefi. Nga asu süngunambo pakarimari-houmuni ranahandambo didiboado-rihehu hohumbohündi ana, rani takin+hündi mbumundi aboedi hohoanimo tüküfe-arandi. Asu ranimbo-hündamboane moani ngusüfo aboedi kife nimari hohoanimo ra tüküfeyowohane.

Sihiri firifiri-koate nginindi hamindi tütüngindühu hohu nimboefimboane

¹² Ranimbo-animbo sihei wara ra afurindeirani wani, se moani hamindi tütüngindühündühi sihei tinarari ra hoafindeirani manduhari nginindi didiboadondihi nimboei.

¹³ Se nafisüngu yangiriri ngei, nga himborani pindahimboeyi. Nafi aboedi ra süngundihindani tinarari hoafi-koate nginindindimboe. ¹⁴ Se

munguambo nindou rani-babidimbo moani ngusüfo afurife kifeimbi hohoanimo asu sürühefimbi hohoanimo rani-süngu yangiriri süngundihündühi tinirifondeihi nimboei.

Rani hohoanimo süngufe ho rani-koate ana, nindou mamam amboani ngiriri Adükarimbo hoeindiri. ¹⁵ Se awi hibadihumbo. Seambeahi nindou mamam ai Godindi-mayo moani hipoambofe hohoanimo aboedi ranahambo bodiboadeambui. Asu seambeahi nindou mamam ai hühütimbü nimam aninggo nou tükefiyu

ana, siheimbo tinirifo dagadüra asu se moaruwai hohoanimo süngundihimboeyi.

¹⁶ Nindou mamam ai seambeahindi nimorehimbo hohoanimo nindowenihimbo hohoanimo

yangiri ngusüfo pandihi ngeimboyei. Nindou mamai ai seambeahindi Godimbo daboadi hihirindirumbui, sapo horombo Iso ai ahandi akidand-mayo sesi akidou yangiri sesimbo yahumbo Godindi-mayo amongo nimori ai semindimbo-mayo ra akidi-dibo sisemefineandi nou randifimbui. ¹⁷ Se ra fifirahi, akidi ai masemunduambo süngunambo Iso ai aranimboaho hümoariyuhü asu ninisüngundheha yehuenüngu hohoanimoyuhü kokora wakimareandisi, nga asu ai moai rani-moatükunü ra semüdu.

Sihiri anihondumbo-rihundeimbi Godindi ngoafi hondühi tüküyahu-mboanefi

¹⁸⁻¹⁹ Se God sowana hombo hohoanimondeihü awi moai Israer ramehindi nou Sainai wafu tüküyahi hoeirahi asu sündihindi. Wafuambe ranihü imami kikirandeimbi hai, muti kambijü kikirandeimbi nimbü, asu hoeweri nimoamondi-hoafiyowohü fufunü ai hoafiyowohü Godindi hoafi sünambeahindi tüküfehümbomayo yahurai awi moai siheimbo amboani tüküfeyondüri, nga wani. Nindou ranai rani hoafi tüküme Feyo ra himboriyei hehi hoafiyehi seiya, “Ro ngiri asükaindefi ngörü hoafi himborindefi,” masei. ²⁰ Hoafi ranai yare yahurai tüküfeyowohü yahoya, “Nindouyo ninihondiyo Sainai Wafu ra wari parareandi ana, nimoeinambo pitiyo hifokoefemboane,” meho ra himboriyei hehi ngiri ro rasüngundihundi sei hehimbo. ²¹ Rani-moatükunü ai hoeimarhindi ra moani yihimbo sisireandeimbi-mayo wamboyu Moses ai yare

hoafi yuhü yahuya, “Ro awi hihamindari-yahühi yihimbo sisireheandi,” mehu. ²² Seana moai Sainai Wafu yahuraihü tüküyahindi, nga seana God koadürümbo nünguweimbi ngoafi adükari Saion Wafu raniwami tüküyahimboanei. Rani ngoafi adükari ranana Serusarem-ane, nga sünambe nanjoani Godindi sünambeahindi nendi afindi nimarimondi ngoafihü tüküyahimboanei. ²³ Seana Godindi munguambo amongo nimori-yei hihifi-hihifümbi fandifeambe tüküyahimboanei. Nindou ranahei ana ndüri ra sünambe parihi sihehinda mbenjori. Seana sapo God nindou munguambo yibobore-randeimbi ranahambo, asu nindou aboedi mbumundiyeimbi God ai aheimbo nafiramundi hiniñgi-mareandüri ahei yifiafi ranahambo sowahi tüküyahimboanei. ²⁴ Sisas aiyu God-babidimbo simbori hoafi femindi sihefe ranahambo yipupuikiki manungu ahambo-so amboani tüküyahimboanei. Ahandi hori aboedambo-fembohünda tütinjarimayo ranana Aberindi hori ngasünde hayambo sapo Sisasindi hori ana simbori hoafi femindi sihefembo-hündamboyo, nga Aberindi hori ana simbori mbiro hoafimbo-hündamboyo. Seana munju ranahambo-so tüküyahimboanei.

Sihiri hibadihumbo

²⁵ Ranimbo-hündambo-animbo awi se hibadihumbo. God ai hoafinduan se ahandi hoafi himborimbo yi boaruko-yi boarukondeimboyei. Horombo nindou Godindi-mayo

hoafi hifi ndanihü himborimbo yi boaruko-
yi boarukoyei marihündi ranimboyei ai moai
aboedambo fefoehindi. Sapo yahurai-ane
sünambeahindi hoafi hoafayo ranahambo sihir
daboadanambo-arihundi ana, nungundihu asu
aboedambo mafeboehu-a? Ngiri randihundi.
²⁶ Rani-simboani ahandi hoafinambo hifi nda
hifihemayo. Nga asu hapondanimbo ai yare
horombo hoafireandühi yahuya,

“Awi asükainda mamimbo ngiri hifi yangiri
hifihendo,

nga sünü kameih-animbo randifemboe,” *Ha-
gai 2:6*

mehu. ²⁷ Hoafi ‘Awi asükainda mamimbo’
ranana yahurai-ane: Nine-moatükun God
ai horombo nafimarandi ra hefihenambo
raguanambo-areandi ana, ngiri ni ngo, nga
awandi hoemboe. Nga asu nine-moatükun
hifihenambo refe hoeifekoate-aiyo ana, ranai
ningomboe. ²⁸ God ai nginindi hifandarandi ra
sihir asahumindexi ana, ngiri ninimbatükun ai
hifihenambo rande hoeindeandi. Ranahambo-
animbo Godimbo hihifinidi-hurimboane. Awi
sihir moani Godimbo ahinindexi ahandi
ratüpuri ra kikhindi-humindexan-animbo
ai ranimbo hihifimbiyu-wamboane. ²⁹ Sapo
sihefi God aiana nginindi hamindi hai munju
moatükun sesi arandi nahurai-wambo.

13

Hohoanimo ranane God ai yifrayu

¹ Wandafi mam, hohoanimondeih se simbori
ngusüfo pefiründeri ngei. ² Hidibori nindou

tükündahindani s̄heimbo-so semündündür̄i
wor̄in̄ifendür̄imbo hohoan̄imondei. Nindou
b̄id̄ifir̄i ai rar̄ihindüh̄iyei s̄unambeah̄ind̄i
nend̄i ai tükümfunda f̄ifir̄ife-pur̄ikoate
moan̄i sahüpur̄ümündi wor̄in̄ima-r̄hipur̄i.

³ Nindou karabus̄iyahi an̄imboei sapo se-
amboan̄i ai-bab̄id̄imbo karabus̄iyahi an̄imboei
nou ranaheimbo hohoan̄imo-ndahündür̄i.
Nindou ai t̄ir̄ifoyeian̄i asu se-amboan̄i
ai-bab̄id̄imbo t̄ir̄ifoayei nou aheimbo
hohoan̄imo-ndahündür̄i.

⁴ N̄imorehüh̄ife
anam̄indüh̄ife hohoan̄imo ranana aboed-ane.
N̄ga n̄imoreh̄i nindowenīh̄i ranai ahafe fi
ranahambo s̄imbor̄i an̄ihondümbö-feründafehü
ndor̄ine h̄ifand̄i-mb̄ir̄inand-amboane. Nindou
d̄id̄iyomo n̄imoreh̄i s̄is̄ih̄imoyomo asu n̄imoreh̄i
ai anam̄ind̄ihoand̄i b̄irab̄ir̄ayei ana, ranaheimbo
God ai ȳibobo-ndearümbui. ⁵ Kak̄imbo n̄gusüfo
pand̄ih̄i n̄geimboyei, n̄ga se ranahambo hohoan̄i-
ndühümboyei. N̄in̄i-moatükun̄iyö se mas̄ih̄ehind̄i
ran̄imbo I ndear-ane nda mb̄isei. Sapö God ai
yare hoaf̄iyuhü yahuya,

“Ro s̄heimbo n̄gir̄i h̄in̄in̄ḡind̄ihearü,

asu ro n̄gir̄i s̄heimbo daboadi
h̄ih̄ir̄ind̄ihearü,” *Io 36:1*

mehu. ⁶ Ran̄imbo-hündambo-an̄imbo s̄ih̄ir̄i
h̄imbo-koate hoaf̄in̄def̄ihüya,

“Adükari ai wambo far̄ihend̄ir̄i-randeimb-ani
ran̄imbo wambo ro n̄gir̄i ȳh̄imbondah̄i.

Nindou ai wambo n̄in̄i-moatükun̄i
n̄üngumandund̄ira?” *Buk Song 118:6-7*

mb̄isef̄imboane, Bukambe ai hoaf̄ayo nou.

*Nindou horombo bogor̄imboyafu man̄in̄gomo
ranahamund̄i hohoan̄imo süngund̄i-humboane*

⁷ Horombo sihei bogorimbo-yafundeimbi nindou Godindi hoafi wataporimbo-marunduri ranahamumbo hohoanimondei. Horombo ai yaru maningomo ranimbo-animbo se hohoanimondei. Ai yarumboemo maningomo mbi sei hehi ahamundi anihondumbofe ra yahurai-ane mbi sei sungundihindi. ⁸ Sisas Kraisa aiana ngiri ngoru hohoanimondu, nga mamani rani yangiri horombo maho hapondan-ambe asu sungunambo aho ra ai mamani rani yangiri nungumboani. ⁹ Ranimboane asu se awi rani-poanimbo woshihoafiri yamundife hohoanimo ranai sihei aboedi ndofe yamundife ho hohoanimo ranambe tukufeyowanisi asu se ngoru nafisi sungundahimboyei. Godindi moani hipoambofe hohoanimo sihefi ngusifoambe ngineminidisi ra aboedi safane, nga sesi wehimbori horihorife ho hohoanimo raninambo sihiri ngiri nginindisi ndahumindefisi. Nindou didiyeyi ai rani hohoanimo ranahambo sunguarahi hei aheimbo hohoanimo ranai moai farihenduri. ¹⁰ Sihefe fondi hiningirihu-mboanefisi. Nga Godimbo sihou-rundeimbi Suda-yomondisi ser wori ranambe ratupuriyomo-rundeimbi aiana sihefi sesi mandife fondi-waminindisi nini-moatukunisi amboanisi ngiri dowadumo. ¹¹ Godimbo sihai-randeimbi adukari bogori ai God nimiru-ambe ahambo ninihondi hifokoe fe sihefembo-hunda moaruwai hohoanimo sungunambo hori sowandumo kefoau arundi. Nga amuri fi safi ranana giniri hunduni mandu arundi. ¹² Rani sungumboyu Sisasa amboanisi

ahandi horinambo nindou ranahei moaruwai hohoanimo popoi-hefembohünda Serusarem giniri hundüni yifimbo tiriifo adükari masemüdu. ¹³ Ranimbo-hündambo-animbo awi siri ahambo-so giniri nafitambe hundünigefti ranihü amoanigambo-marüwuri nou ai-babidi yahurai-ndefimboane. ¹⁴ Nga hifi ndanihü moai sifimbo koadürümbo niñgoweimbi ngoafi adükari nanjo, nga wani. Nga siri koadürümbo niñgoweimbi ngoafi adükari aboedi süngunambo tükufembo ranimboanefi himboayefi. ¹⁵ Ranimbo-animbo siri Sisasindi süngu hoafindefihüya, ‘God ai aboed-ani,’ mbisefimboane muñguambo si aho ra ahambo ninihondi sifehe rawefeyo nou. Ranane siri sifehi yafambe ra Godimbo ndahundowohü ranambo weindahi hoafindefihüya, ‘Ai yihof-ani,’ nda mbisefomboane. ¹⁶ Aboedi hohoanimo süngufe ratüpuriyowohü nindou mbonimbo-rühümündimbi fehefe hohoanimo ra se mitanindü-hümündihini niñginihimboyei. Sapo rani-moatükuni ra Godimbo sifembo moatükuni nou-ane asu God ai ranimbo hihifi-hihifiyuhani.

God ai sifimbo randeamuna aboedi niimboemboyei

¹⁷ Sihei bogori nindoumboayafu anigomo ranai siheimbo farifehe-ndürimbo yahomomboanemo hohoanimoemo. Rananemo ai sihei hohoanimo muñguambo si aho ra ai harifehe ni-marikoate hifandu homo arundi. Rananimbo süngunambo ai Godimbo ninimoatükuni ratüpurio ramarundi ranimbo hoafinimo-ndomboemo.

Se ahamundi hoafi himbordiendeihimbo ahamundi hoarehindeian-animbo, asu ai moani hihifi-hihifi-ndimondühi aboedi randumboemo. Nga asu wanayo ana, ai afindi hohoanimonambo ratüpurindimboemo. Ranana asu ngiri siheimbo rani hohoanimo ranai fandiheiri. Ranimbo-hündambo-animbo se moani ahamundi hoafi ai hoafemo ra himbordiendi rasüngundihindi. ¹⁸ Se Godimbo yihoeimbohünda didibafindei ngei. Ro fifirihundi ro mbumundi hohoanimo hohoanimoayefi ra, nga moani muñguambo si aho ra sapo mbumundi hohoanimomayo rani yangiri süngundihu sefimboanefi. ¹⁹ God ai siheimbo sowana hapondanambe wambo hihire koambirihendir-amboane samboanahi se Godimbo didibafindei sahehea düduarihandüri habodihä. ²⁰ God ai ngüsüfoambe afurife kifeimbi hohoanimo nimindihani ranai sihefi Adükarä Sisas ranahambo yifihündi yangiri botimariri. Rananimbo asu Sisas ai sipsip hifandandeimbi nou sihefimbo hifandamuneimbi bogorimbomefiyu. Ahandi horinamboane koadürümbo yangorombo hoafi femindi sihefe ra nginiramindi arandi. ²¹ Muñguambo aboedi moatükuni sapo se semindimboayei ra God ai mbisagadür-amboane ahandi hohoanimo süngufehümbo ratüpurimbohünda. Sisas Kraisindi süngu-animbo sihefi ngüsüfoambe ratüpurimbiyu-wamboane nine-moatükuni aboediyowanä ai hihifi-hihifefiyu ranahambo. Sisas Kraisimbo ahandi ndüri adükar-ane mbisefi-mboane koadürümbo-koadürümbo, nga anihond-ane.

Bidifiranambo hoafi

²² Wandafi mamî, awi ro siheimbo hoafipoa-yahandûri habodîhi. Nga siheimbo ngusüfoambe nginemandî-ndûrimbo-hündambo hoafi hoafehandûri ndanahambo himboarinambo yangiri hibadûhindûhi himborindei. Siheimbo ro pas nda sürü papimarîhandî ra awi hoandari hamindiyopoani, nga wani. ²³ Sihefi wandafi, Timoti, ai karabus-ambeahindî hinîngîmarûwura tüküme fiyu ranahambo fifirîmbîrihorî samboanahî hoafehandûri. Asu ai nîmai wambo-so tükü fiyu ana, ro siheimbo hoeifendûrimbo asükai tüküheandî ra ai-dîbo tükünda-hoamboyehî. ²⁴ Sihei bogorî nindou muᅅguambo ranahamumboane asu Godîndî nendî muᅅguambo yihoefî-mayo hîhîfi hoafi nda hoafîndahündûri. Itari hîfîhündî ai siheimbo hîhîfarîhündûri. ²⁵ Godîndî moanî hîpoambo hohoanîmo siheimbo muᅅguambo mbîfarîhendûr-amboane.

Godindï Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3